

Glucos: Afr. Co.
1654.

Wahon paa end lig Guineiske Briste, Sine ingener
beskylding eller forteresse hindre, paa commercierne
hvor for begge Nationer fry, og H. befindret i alle
maader.

3.

Quod Vis de Differencer belangre, som formodest
de forteresser og Logies ved Abo. paa Taaqveraj,
elmemabo og Orsiv udflytendes, deri samme som det,
paa at begge Compagnier Sine andets Stibbe bortkøbt
og arresteret, commercierne turberet, og Sine anders
Store Stads tieføjet saffire: altho' sadant paa
sig denne Hagh, aff begge parters Ministris og
Comoniscarier examonieris, og altho' mirlij Sine drossaa
andemleis, at Stibbe med forderoligste Sand beffies
affsamlet, og begge parters drossifire adal og dross,
liges orwer for romber. Wihon der som det pfulle
funde Vis, at sadant foreroring aff under Wegangens
aff Hest anstaende Decembr. Maaned, pfulle Sine
forffis. In paa denne Dag, samt de dross aff saar,
de pratentioner, Stribittetis end alle Gjustoligste
Coming aff framfralige Sand arbitrage paluert,
at begge parters Vis der sammesteds, end dross
Kette deduction, indfunde pfulle, og end samme
paa nu Sine, Skundlig & Skaander affwal, altho' pa.
Sant ist i end Hagh forsamlet Sine, altho' dross
Ministros, tie Sogstomle alle Gjustoligste Com.
ning officulaffire: og Sine anders drossors N.
lige Copier aff forsamle deduction paa begge Sine
Comoniscere. ^{De} Sine paa formoligste begge Sine: Hest
S. Skaander drossifire end dross replicque Sine
fordig adal, og end igens lige som tie foun, der
Wihon Hogen Communication paa Sine aff Sine

thille Gaffier negus, dore nlore participation ind;
et glückstadije Africaneche Compagnie, da ppe
dunck nlore dore Capital vordt Confisquerit; os
aldris negus die Groeffere negus Hollandische Vorden
pachte doreij mitagut vlor tolereris, indore dore
gandje Capitals Confiscation.

5.

Que pour negus dispute fover faldon ne, belangrunt
nu dore Subsidii poynt, Guille Dagle aff de fover,
nare Provincer, for dore Lar 1654. nu nu, fice
Gand Luyf. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

5.

9

Pigsarkivet Koken kavn.

T. K. U. A. Hvedelandene A II 15.

nd. (1665?)

[Transcribed in forlscaps notes "XIII Denmark." p 4^a. s. a. 1654]

B Ai

Friedrich III to Casan 1657

~~Dec 2~~. 1657

1651

4 III to Casan.

Wir Friedrich der Dritte von Gottes Gnaden, zur Rheinmündung Herzog, aber
König und Gottes König, Herzog zu Sibirien,
wie Hollstein Stormarn und zur Lauenburg
Graff zu Oldenburg und Jellmonsbort.
Sich künfft sic mit, das Rheinmündung wir
nunmehr mit dem Könige und der Frau Sibirien,
aber im ostreichlichen, sibirien beywilt, und
unserer vortz Disput in der Ost See, wider
unserer Feinde equipirt und ausgerüstet, wir
zugleich für gült befürden, rüßse außsichere
zur See und Commiss: Sibirien zu bestellan, die
abgeleit, unserer Feinde, aller ofter, und für
abgeleit Sibirien, die wir das Zugleich für gewalt,
befürden, den Sibirien und Maysaffan, und
von Sibirien, gebürt, Sibirien Carlott zu wirtzen
Dienst zu bestellan, und Sibirien, Commission
zu geben, der Sibirien, Sibirien, Gold
Compagnie in Africa, oder wo der Sibirien, Sibirien
anzubrotten, auf Sibirien, Sibirien und Sibirien
Sibirien, Sibirien zu wirtzen, und Sibirien, Sibirien
in Sibirien zu occupieren, Sibirien mit wirtzen,
Conditionen und Bedingungen, wirtzen, Sibirien, Sibirien
zu Sibirien und wirtzen, Sibirien, Sibirien, wirtzen,
Sibirien und gült, Sibirien, Sibirien, Sibirien,
Sibirien, Sibirien und gült, Sibirien, Sibirien, Sibirien,
Sibirien.

1. Soll er auf Sibirien, Sibirien, Sibirien, Sibirien
Sibirien, Sibirien equipieren, mit aller wirtzen
Sibirien, Sibirien, und armenen, Sibirien, Sibirien, Sibirien,
Sibirien, Sibirien, Sibirien, Sibirien, Sibirien.

als seine solche rügen, so dann, das die
Friedrichs Gold Compagnie ihm Einfuhr
Zulassung, was er erobert, nicht, so wohl
zu was der als zu Lande, wofür er dann in
unsern Hafen unter der zur Glückhant, oder
als er sonst eine Lüge bequamt, finden
wird, auf Zübringer gefahren sein soll,
Friedrich may er seine gefallene sölger werden,
altes, erlaubtes, und erlaubtes, und soll
er auf demselben nach seiner obigen anweisung
Zulassung zum untern Post Glückhant die
Lage gefundene Befestigung belagern, und die ungen
ada widerum aufgeben.

2. Wenn aber der Caselle, durch seine, fließ
und Caselle das Caselle, so die Friedrichs
Africanische Compagnie in Guinea erobert, durch
Büste, Gültig erobert, wird, soll er solch
Caselle, durch die seine erobert, seine
eine Zulassung sein, durch untern, Lüge
Befestigung, bis zur Zeit er nicht die erobert
gegründet, oder auf in der sein selbst, Lüge
gründet, auf, wofür, soll er, Lüge, ungen,
Stabilisierung einer Africanische Compagnie
nicht mit seiner gefundene erobert, Lüge,
nicht solches Caselle, mit artillerie, ammu,
nition, und aller Zübringer, im Lüge, ungen,
unverlassen, soll, und den belagert, das selbe
Fandt was er nicht auf der begeben soll
der sein Capital, in Compagnie ungen, Lüge
sein, erobert, wenn nicht er zur Directeur, soll

colant uterque, und anzuvermuthen mit genic,
fond was feine provision in genic pro -
centum, dann aber nach roborung plebe
Castro wie nicht lust fallen in unferen, Loitz
fürstenthum, und Landes einige African,
1780 Loup anzufragen, das dann soll Carl
plebe Castell besetzen und an andere und
nicht wieder, feiner belibend über lach,
wider so aber gefest, das er ohne auf
zutreten, oder feine anflage nicht glück,
oder so feinen geflagen werden soll, und so
die fache fult und absteck was unferen -
gealirten und die Landes zinnführung, sich
nicht gebrauchen, und das die Castell nicht
in feine macht wider gewalt, sondern was
einer neuen capitulation in feiner was -
unferen gealirten feiner, kommen, so soll
so Carl feine feine feine, was und was die so,
obere güter, und dinstenung, unter
inventario glaubwürdiger gezeugen geteert,
und attestirt, das was zu besetzen der
zustand pfenning. Wider die die capi,
tulation des anzeits, das unferen feiner
aller mögliche ablauf in der theil der ein
Aethiopyen die, gefest, die hat Carl bei was
was, die was, und geben glauben zugebacht
und anzeits, selbst Castell und feiner unferen
Landes, mit allen möglichen mittel, zu so,
obere, und die theil nicht wieder in der
zustand, sondern zu unferen, oder wie ober gewalt

in unserm geallirten Lande zur Lieber-
denen wird auch solches hier mit und
denen die dieser Committiret, Zuzuglass, und
andere solches, da er einige güter oder dinsten
so der von dinsten oder dinsten unterstung
Zuzuglass in der dinst, das was dinsten
aus welcher unterstung müßte, solches zu
Confisquiren und dinsten zu unse, unter
und unter dinsten und Lande allirte, auf
neutralen dinsten, und die so mit unterstung
königlichen dinsten unterstung soll er dinsten
soll dinsten und unse dinsten dinsten und
repalsiren dinsten, wie aus die so müßte auf
dinsten dinsten und unter der Jurisdiction dinsten
sollten, sondern auf neutralen dinsten und
dinsten dinsten, Vor unse dinsten dinsten
zu dinsten, und dinsten all unse dinsten
andere dinsten reverses dinsten unse
dinsten soll, dinsten dinsten unter dinsten, könig-
liche dinsten, und dinsten dinsten, dinsten
andere dinsten dinsten zu dinsten, als
1 Augusti Ao. 1757

L. G. Friedrich-

1 Aug 1857

Pigsarkiv Copenhagen

T.K.U.A. Nederlandene A II 15.

Capitulation French ^{III}/_{IV} to Carlhoff.

C

D. A. C.

Pamphlet. "Tegen-Bericht"

18 October 1664

[Royal Library Copenhagen]

Afgedrongen en Welgefondeerde
TEGEN-BERICHT

Der Conincklycke Deensche Geoëtroeyerde Affricaan-
sche Guineefche , en in de Hooft-veftinghe Gluck-
ftadt opgerichte Compagnie.

Gefelt tegens

Die van d' Hollandtsche West-Indifche Compagnie,
voor weynich tyts, onder den titul van een *Remonftrantie*, in
openbaaren Druck gefpargeerde , gantsch onwaarachtige *Ca-*
lumnien en valsche *Befchuldigingen*. Waar in der voorfs: Westin-
difche Compagnie , tegens alle Recht en Reeden , onverant-
woordelyck-gepleegde *attentaten* gemanifeftiert , aan alle
Weerelt ten toon gefelt, en krachtig gerefuf-
teert werden.

Aan die tot

Deenemarcken Norvveegen , der
Wenden en Gotten Conincklycke Mayefteyt,
alderonderdanigft overgegeven.

Gedruckt in de Conincklycke Veftinghe Gluckftadt,
door Melchior Kock, Anno 1665.

Virtus omnia ingenia, astutias & calliditates superat, & contra ficta simulataque figmenta, ac falsas præsumptiones seipsam defendit.

Doorluchtigste, Grootmachtigste ste Coninck aldergenadigste Heer.

Hoedaanig Uwe *Conincklycke Mayesteyt*, tot bysonder Profit en avancement, van haar Landen en Luyden, voor eenige Jaaren, in deese Stadt en Vestinghe *Gluckstadt*, een *Affricaansche Compagnie* hebben gestabileert, en onder haare protectie, met een Conincklyck Octroy aldergenadigst geassureert, is nu door verloop van tyden, alom aan de Weereldt, binnen en buyten Europa genoechsaem kennelyck.

En al is het schoon, dat by sulck een heylsaem en op alle soorten van Gerechtigheyt steunende desseyn, anders niet voorgenoomen, en gepractiseert is, als wat, niet alleen door aller Volckeren Rechten gepermitteert; maer oock in alle vrye Commerciën usant en gebruyckelyck is :

Soo heeft men nochtans met leetweesen bevinden moeten, dat deese Coninckl: Deensche *Affricaansche Compagnie*, eenige Jaeren herwaerts, van de *Hollandtsche Westind: Comp:* soo heymelyck, als opentlyck, met nydt-giftige Oogen aengesien wordende; in haere vrye Vaart, Handel en Commerciën geturbeert, met alle feytelyckheeden belemmert, aen Menschen, Scheepen en Goederen, soo veel sy maer, met hunne baatsuchtige *Wolfs-clauwen* begrypen connen; Seu vi, Seu injuria, als van piraten, gespoilleert, en soo in onuytspreeckelycke Schaaden, en ongelegentheynt gestelt is. Sonder dat de *Rechtvaerdigheyt* der Saecke, en het veelvoudigh doleren, daer overgeschiedt, eenig werckelyck cesserer, van sulcke *Insolentien*, ofte staecken der *schadelijke Vruchten*, van haere gepleeghe *Violentien*, oyt heeft connen impetreren.

Tot dat eyndelyck Uwe *Conincklycke Mayesteyt* aldergenadigst resolveeren moeten, sulcke onverantwoordelycke Feytelyckheeden, aen de *Hoogh-moogende Heeren Staten Generael* der *Vereenighde Nederlanden*, welmeenentlyck te ontdekken, ende d' daadelycke *Wegneminghe* daar van, door middel van behoorycke *Satisfactie*, en *refactie* van *Schaade*, teurgeren. Ten welcken fine, sy de selve niet alleen met *verscheyden Missiven* begroet; maer oock door desselfs *Rycks-*

Schatmeester de Heer *Hannibal Zeeveeden*, mondelingh intimeeren laaten, deese Saacke doch eens, in sodanighe serieuze consideratie te willen trecken, datse eyndelyck eens tot haer behoorlyck en gewent Eynde, mochte comen uytteslaen.

Het welcke gesecondeert wordende van den Coninckl: Resident in s' Gravenhage, de Heere *Petrus Charissus*, is by hem door memorie geremonstreert ende versoght, aan de Westind: Comp: ernstelyck, te willen gebieden, van sodanighe violentien, tegens de Deensche Compagnie te sullen *desisteeven*, en daarentegen alle behoorlycke *Satisfactie* te presteeren.

Hoewel nu by desen allen, de Deensche Comp: sich vastelyck imagineert, de *motiven* die uyt de *acten* en *attentaten*, van selfs syn spreekende, souden hier in den *Uysflagh* gegeven hebben; Soo heeft men nochtans niet sonder verwonderinghe moeten sien; dat niet alleen *Uwe Koninckl: Mayest.* Missiven, naar eysch van Saacken, niet en syn beantwoordt; maer dat de voors: *Heere Charissus*, op syne *beyde* Memorien, van den 24. Junij, en den 5. Julij deses loopenden Jaers, niet anders als *cum alto silentio* is gerescontreert.

Synde sulcks van de Westind: Comp: oogenschynlyck niwers anders op aangesien, als, om alles diverteerende; ondertuschen haar selven by de baatsuchtige *Possessie*, van haar gepleegde *Violentien*, te conserveeren.

Om nu aen sodanige *onbehoorlycke Violentien*, ten minsten een Schyn van Recht te geven; soo hebben sy deselve onder den Naam van een *Remonstrantie*, in opentlycken Druck uyt te laeten gaen, sich niet geschaemt, bloot en alleen, om vreemde en deser Saake onkundige in te prenten; als of sy van haare syde t'eenemaal *liquide*, en sonder eenig *scrupul* of *difficulteyt* was. In voegen sy deselve sodanig, en soo meesterlyck op- en uytgepronckt, als of sy nu alreede gevictoriseert hebende; anders niet als te triumpheeren hadden; sonder dat daar de minste *Contradictie* van dese syde, of jets, dat haere valsche Beschuldigingen, vercierde en verbloemde Stucken, met Waarheyte re repouffeeren, en d' waerachtige Beschapenheyte der Saaken, aen het helder Light van den dach te brengen, meer voorhanden was.

Dit Schrift gelyck het in syn eerste Ontwerp en beleyt, t'eenemaal

verkeert is; soo en is het oock in syn Vervolgh van geen beeter Stoffe; trachtende anders niet, als haere gepleeghde *hostiliteyten*, niet alleen te *verschoonen*; maer oock te *justificeren*.

Om dan de naackte Waarheyd deser Saacke, elck een voor Oogen te stellen; Soo dryft de *Deensche Affricaansche Comp:* de hooge Noot, deese onder den Naem en Titul van een *Remonstrantie*, fameuse, en met soo veel onwaarachtige Beschuldigingen, en schimpige Quinckslagen, doorspeete Chartabelle, der Westind: Comp:, (waer in sonder respect van Staat: hooge en laege, over eenen kam werden geschooren) wat te heekelen, ende den uytterlycken Schyn, met haer waarachtigh syn, punctueel te confereren.

Echter hier by Heyliglyck protesterende, dat dese afgeperste Refutatie en Defensie, tot geens mensche; van wat staat of qualiteyt die soude mogen weesen, diffame en verkleyninge aangefien; ofte anders als d' waraachtige Constitutie der Saacke is medebrengeende, te duyden; veel min in eenen verkeerden Sin te detorqueren sy.

En al is het schoon, dat men onwillens eenige harde Woorden heeft gebruycken moeten, *Scapham, Scapham* noemende; soo en heeft sich echter daar aan niemant te stooten, considererende den draat van het tegendeel, onvergelykelyck grover gesponnen te syn.

Dit dan gepræsupponeert en voorbedongen synde; soo maackt de voorschreven geprætendeerde Remonstrantie, haer begin mit even soo sleghten respect, als voorheen de *Doleantie*. Mits *Uwe Coninckl: Mayest:* allergenadigst geostroyeerde Compagnie, titulerende een geprætendeerde, ofte soo genaemde Compagnie, en desselfs Interessenten Hollandtsche Deenen, sonder sich te ontsien, derselven Directeurs, mitsgaders haaren Commandant in Guinea, synde door *Uwe Coninckl: Mayest:* Handt en Seegel geconfirmiert; met gelycken Titul en Onfatsoen over den heeckel te haalen. Onaangefien aand' Westind: Comp: haar Prædicat en Titul, sonder eenige vercleyninge, van deeser syde, altoos is gelaten en gegeven: niet tegenstaende, dat sy nu by verre naa, in geen sulcken staat sich bevindt, als voor deesen, maer onder den Titul van een Comp: in weynige baatsoeckende Privaten is bestaende.

Hier op begint nu d' Westind: Comp: haar *absurde Doleantie*, van den 31. Januarij deses Jaars weder op te haalen, pogende daar uyt

haare Remonstrantie gelyck als te secondeeren. Dewelcke de Deensche Comp: , om deselve van lidt tot lidt, volgens haar eygen articulatie en verdeelinghe, krachtigh te repousseren, het volgende tegen stellen :

Het eerste Point accuserende de Deensche Comp: , op der West-Ind: Comp: Scheepen, van den Berg Congo, gecannoneert te hebben; is anders niet als haar figment, dat sy nutter in d' penne hadden gesmoort.

In d' Verantwoordinghe, aan *Uwe Coninckl: Mayest:*, den 29. Januarij ouden styl, van de Deensche Compagnie gedateert; en werdt geensins geconcedeert, veel min geset; dat den Berg Congo, voor het arrivement van den Deenschen Commandant *Jooft Cramer*, in Guinea, aan d' Westind: Comp:, als eygen soude toegehoort hebben: Maar dat die weynige van haar, die voor hem (Cramer) aldaar hebben gelegen, van den Coninck van Sabou, om eenighe Handelinghe te stabileeren, syn getolereert; waar op men sich mits desen uytlopijger is betreckende.

Dat daar en boven d' Westind: Comp:, in haare *Doleantie*, en *Remonstrantie* vorgeeft, den Berg Congo, van de Deensche Comp:, met Gewelt ingenomen, de Bediente der Westind: Comp: van daar verjaaght, d' Hollandtsche Vlagge omgehouden, langs de Aarde gesleept, en met Voeten getreden te syn; is anders niet, als een vercierfel van haare ydele hersenen; en een onrechtvaardighe Imputatie.

Ter contrarie is en blyft waer, dat den Coninck van Fetu, verstaan hebbende, dat d' Westind: Comp:, den Conincklycken Commandant *Samuel Smidt*, met sinistre practiquen, en door verbodene Corruptien, tot sodanighe Lichtvaardigheyt verleyt, dat hy voor een Verraaders Loon, d' Coninckl: Forten, Cabo Corso, Annemabo en Tacquerarij, beneffens de Logie aen Orsouw, S' nachts tuschen den 15. en 16. April Anno 1659. aan d' Westind: Comp: heeft gecedeert; De gemelte Coninck terstont daarop, het Gasteel aan Cabo Corso, door synen *Day Joan Claessen* beset, en naar een Belegeringe van 6. Weecken, het selve te quiteeren, de Westind: Comp: gedwongen heeft.

Ende dat gedurende dese Belegeringhe, die weynige Westind: Comp: Bediente, soo doen aen Congo souden mogen syn geweest, niet boven 2. a 3. synde int getal, de plaats Spontè hebben gedesereert ende gequiteert, is notoir, en sonder tegensprecken.

Daer op heeft *Joan Claessen*, verstaande, dat sy haar Cannon vernagelt hadden; ordre gegeven, t' selve te haalen, sonder dat der West-Ind: Comp: van haer Coopmanschappen, door d' Swarten, veel min door de Deensche het alderminste is ontvreemt geworden.

Oock en hebben die van d' Westind: Comp:, daar noyt eenige Handelingeh gehadt, noch getracht te hebben, vreesende hiermede d' Handelinghe aen haer Fort Nassouw, in het Coninckryck Sabou, niet verre van daer gelegen, te sullen diverteren.

Sonder tegenspreecken blyft waarachtygh, dat die van d' Westind: Comp: den Bergh Congo, meer als 5. Maanden, voor het arrivement van den Deenschen Commandant, *Joost Cramer* in Guinea, van selfs verlaten hebben, synde dat geschiet Anno 1659. in Mayo, wanneer sich den voorß *Cramer* aldaer eerst vertoonde in October 1659. Met wat Hert en Waerheyt kan dan d' Westind: Comp: voorgeven, door *Joost Cramer*, van die plaetse gedepossideert, of anders met eenige violentien bejegent te syn?

In Eeuwigheyt en sal sy sulcks niet waer maacken, sullende het geheele vaarwater naar Guinea, te cort coomen, om de alderminste dropel daar van te demonstreeren: Moetende sy veel eer haer selven met haer eygen contradictien tot schanden maacken, midts sy aan d' eene sydestellen, het selve door de Deenen; aan d' ander syde niet door haar, maar door de Swarten geschiet te syn. Sulcks dat hier seer wel applicabel is, het Spreeckwoort; Oportet mendacem esse memorem.

Boven dat, soo en heeft den voorß Deenschen Commandant, in Guinea arriverende, geen Hollander, of eenigh ander Christen Mensch, aen Congo gevonden, en niet vindende, hoe heeft hy de selve conen verjagen? Soo dat dit van gelycke munte en stoffe is, met het voorgaande. De Hollanders dan, dese plaats al langh te vooren gequiteert hebbende, ende van den Coninck van Sabou; om dat sy in haer beloften, van aldaar eenighe handelinghe, te sullen stabileeren, faillierden, niet wederom geadmitteert wordende: Soo is daar naar dito plaats, woest leggende, van den voorß Coninck, aen den Deenschen Commandant te coop gepraesenteert, die de selve oock in het begin gerefuseert; maer door d' Instantien des Conincks geforceert, en door syn (des Conincks) beleydt, met het versoecken, van d' naburige daar toe geport wordende: heeft hy daar van aan den Hollandtschen Com-

Commandeur *Jasper van Heussen* part gegeven, begerende dat hy de Coninck: Deensche Forten, en Logie, die hy met finessen en practiquen tot sikh hadde getrocken, hem soude restitueren, sullende anders met den Coninck van Sabou, over Congo, dat nu woest lagh, tractieren moeten: Maar *Jasper van Heussen*, toonde sikh meer genegen te houden, wat hy met onrecht hadde, als weder uyt te keeren, wat hem met recht niet toe en quam.

En soo heeft den Coninck van Sabou, Congo aan de Deensche vercocht; oft hy nu sulcks te doen berechtight en bemachtight was, daar van behoeft de Deensche Comp: geen kennisse te dragen, konnende sulcks haar noch voordeel, noch schaade toe brengen; te meer alsoo *Joost Cramer* de selve plaats woest, en in des Conincks van Sabou Handen gevonden heeft.

En geset, (hoe wel niet toe gestaan) de Westind: Comp: hadde met den voorb Coninck, al te vooren gecontracteert gehadt (waar van echter de Deensche Comp: geen kennisse neemt) Soo en sal evenwel niemandt soo swack van hoeft en hersenen syn, die niet weeten soude, dat oock *Contracten*, schoon sy alreede gearresteert ende geslooten syn, in rechten op veelderley wyse, connen geretracteert werden; hoe veel te meer, noch niet eens voltrocken synde.

En geset, doch sonder naardeel der Waerheyt, *Jasper van Heussen* hadde daar tegens *geprotesteert*; Soo heeft *Cramer* tegens *van Heussen*, over de Forten en Logie, van d' Westind: Comp: met 't hoogste onrecht beseten blyvende, oock verscheyden maal en niet minder *geprotesteert*, sonder daar meede jets te obtineeren.

Maar daarentegens, beliefte *Jasper van Heussen*, sich soo Valjant en violentelyck te comporteren, dat hy de Deensche Logie aan Congo, op den 24. April Anno 1661. by nacht overvallen, gespoilleert, aan brandt gesteecken, die van de Deensche Comp: aan handen en voeten binden, en haar neffens de Deensche Vlagge, naar der Westind: Comp: Fort Nassouw sleepen laaten; en aldaar de Exsecuteurs, van sulck een mannelyck exploit, met bysondere vereeringhe, gebeneventeert heeft. Wordende hiermede aan de Deensche Comp: onlydelycke Schaade toegevoeght.

'T geene ten *svveden*, concernerende de Jachten, *Vrede* en
Black-

Black-Boy (waar van het laaste, uyt handen van de Engelschen, door haar genomen, en van *Black-boy* in d' jonge Moorherdoopt is) in haar Remonstrantie herkookt wordt:

Daar op heeft de Deensche Comp: in haare Verantwoordinge van den 29. Januarij 1664. ouden styl, alreede gerepliceert, haaren Commandant, daar toe niet gelast te hebben: Maar dat hem echter, als een Coninckl: Commandant, sulcks *proprio motu* te doen, veel en pragnante oorfaacken, van d' Westind: Comp: syn gegeven; blyckt uyt het naervolgende:

De Westind: Comp:, roovende d' Coninckl: Forten aan *Cabo Corso*, *Annamabo* en *Tacquerary*, mitsgaders de Logie aan *Orsouw*, en niets willende restitueren, heeft de Deensche Comp: in seer groote schaade gebracht, en van all haare Handeling, aan die plaatsen gepriveteert. Ende daarmede, haaren Wolfs-buyck noch niet connende versadigen, heeft daarenboven haar Scheepen *St. Martin* en de *Liefde* Anno 1659. mitsgaders het Schip *Fredericus* Anno 1660, voor *Fredericksborgh* en *Cabo Corso*, op haar eygen Reede, Vyantlyck vervolght, verjaaght, en van haar Negotie versteecken. Volgens in February 1661. den *Courier van Venetien*, niet tegenstaande deselve, met Coninckl: Zee-passen, behoorlyck voorsien, ende onder *Uwe Coninckl: Mayest:* Vlagge, van Gluckstadt naar Guinea, op haar eygen toebehoorende plaatsen gedestineert was; in openbare Zee, meer als hondert mylen van d' Goudtcuste, met het hoogste Despect, van *Uwe Coninckl: Mayest:* Vlagge, Zeepassen, en Brieven, aangeranst, weghgenomen, naar d' El Mina gesleept, en alles wat daar by was, behouden.

Ja het Scheeps-volck in harde Gevangnisse gesmeeten, *heele sbien* wecken langh gedetineert, haar met alderhande violentien, trachtende te inducereen tot valsche Eeden; gelyck uyt het vervolg breder te sien is.

Verder heeft d' Westind: Comp: der Deensche Comp: Schip *St. Martin*, arriverende met syne importante Ladinge van Gluckstadt, niet verre van *Fredericks-borgh*, in Julio 1661, niet tegenstaande het selve, een Assurantie-brief van d' *Hoogh-moogende Heeren Staaten Generael*, houdende aan *Jasper van Heussen*; dat hy met de Deensche goede nabuerlycke Correspondentie en Vrientschap pleegende; haare Scheepen

soude ongemolesteert laten; by sich hadde, en hem ter eygener handt overleverde, door ordre van den voorß *van Heussen* vyantlyck vervolght, en verjaeght, sulcks dat het op de Deensche Comp: eygen Reede, niet coomen, veel min een eenig stuck goet lossen, ofte de minste Negotie dryven conde.

Noch daar en boven, de Leuwen-huydt, voor een tyt, change-rende met het Vosse-vel (hoewel te vergeefs) om met den Capiteyn, *Comica fronte* een *tragedie* te speelen, hem sonder schieten met haar vier Scheepen aan boort te coomen, en wegh te sleepen, hebbende haaren eygen Opper-Coopman *Dirck Wilree*, sulcks haar Intentie geweest te syn, sigh tegens den Capiteyn selfs, met ronde woorden laten verluynen: die echter datmaal, (hoe wel tot der Deensche Comp: groote Schaade) naar de Reede van Orsouw ontvlugt is. Moerende sulcks de Deensche Commandant, met smertelyck gevoelen, verscheyden Reysen aansien.

Invoegen hy van Landt aan Boort comende, op het Schip *St. Martin*, Vyantlyck gedwongen wierde, syn eygen Reede te abandonneren, en sich nolens volens, naar Orsouw te retireren.

Als nu den Deenschen Commandant van daar met een Canoa, weder naar *Fredericks-borgh* wilde vertrecken, is hy gewaerschout, sulcks niet te doen, terwyl *Jasper van Heussen* overal oppassen liet, om hem te enleveren, te dien eynde een groote Somme Geldts, op syne persoon stellende:

'T welck den voorß *van Heussen* oock met der daat bewysende: heeft een Deensche Canoa van den Commandant *Cramer* ter selver tyt, met alderhande Waaren afgesonden wordende, van *Orsouw* naar *Fredericks-borgh*; vyantlyck opgesnapt, en naar *Mource* brengen laaten, oock den Deenschen Constabel, die daar by was, in swaare Gevangnisse geworpen, en eyndelyck geheel uyt synen Ecdt en plicht te treden gedwongen, hem alsoo by sigh behoudende.

Wartoe noch dit gecomen is, dat, als de voorseyde *Cramer* (met twee Deensche Scheepen *St. Martin* en *Fortuna*, op de Coninckl: Reede voor *Orsouw* ten Ancker leggende) een Jaght van verre gesien, menende dat het een Engels Schip was, syn Dienaar daar heen gesonden, om jets van haar te copen: Sy, den Dienaar aan boort gecomen synde,

fynde , terftont gevangen genomen , en met figh wech gevoert hebben.

Of nu dit alles een Coninckl: *Commandant* (die fyns Heeren hoog Respect waar te nemen , ende der Comp: beste te loecken , met Eede verpligt was) niet en soude *irriteren* , om figh eenigfins hiervan te revengeren ; laatmen aan de ongepassioneerde Werelt het Ordeel.

Daar uyt dan handtaftelyck te besluyten is ; dat den Deenschen Commandant *Cramer* , die twee voornoemde Jagten , met dubbelt recht en reeden , aangetaft heeft.

En of schoon de *Westind: Comp:* grote debvoiren aanwendt , haare wrevelmoedige actien te pallieren : tegens alle Waarheyt ende d' klaarste bewysen vorgevende , onwaarachtig te syn , dat haar Jaght de *Vreede* des Commandant *Cramers* Dienaar als voorschreeven , genomen en weghgevoert heeft ; daar by statuerende , niet waarschynelyck te syn , dat sulck een Jaght een *Commandants* Dienaar , die daar met twee Schepen soo naar by was leggende , wegh te neemen figh verftouten soude , en daar by figh præfenteert het contrarie met documenten te bewysen.

Soo moet nochtans de *Westind: Comp:* figh hier van beter laten informeeren , en weten dat by de *Deensche Comp:* de Waarheyt niet soo schaars is , als by de *Westind:* , en dat sy dienvolgens niet van noden heeft , die soo Sober te employeeren , connende de selve haar seggen met Eedelycke Documenten , selfs van de *Westind: Comp: eygen Luyden* , krachtig verifceren , soo sy maar dit geluck mogen hebben , dat d' selve met *neurale* oogen comen ingefien te werden.

Het is een Saacke in Eeuwigheyt niet bewysfelyck : dat die van het Jaght de *Vreede* , des *Deenschen* Commandants Dienaar , van selve fouden gereftitueert hebben . O ! neen , den Commandant heeft het Jaght volgen , en het selve des anderen daaghs eerst achterhalende , syn Dienaar selfs weder haalen moeten .

Maar dat men het Volck der genoemde Jaghten *Zeeoversch* soude getracteret hebben ; is wederomme anders niet als een valsche *Impusatie* . Soudende andersfins de *Deensche Officieren* hebben moeten treden in de Schoenen van d' *Westind: Comp:* , wiens eygenschap het

is, dus met andere, en specialyck met die van de *Deensche Comp:* om te springen.

Eedelycke Documenten van haar (der *Westind: Comp:*) eygen Luyden, die op beyde Jaghten syn geweest, klincken geheel anders, getuygende; haar van de *Deensche* niet alleen niets ontnomen; maar oock sodanig bejegent te syn, dat sy reeden hebben, anders niet als met een goeden wensch en grooten danck, aan den *Deenschen Commandant* sigh te revengeren.

Sulck een belydenisse, synde in Rechten, de alderkrachtigste en minst-wederspreekelyckste bewys-reeden, soude van de *Deensche Comp:* genoegsaam te produceeren syn; indien sy maar met *ongepasfioneerde Oogen* mochten opgenomen werden.

En ofschoon de *Westind: Comp:* de waardye van haar twee Jaghten soo hoogh wil opproncken; soo syn doch der selven Waaren en Ladinge, der *Deensche Comp:* oock bekendt, en eens comende gebilanceert te werden, tegens de groote Schaade, die sy aan d' *Deensche Comp:*, niet alleen met het weghnemen des *Coursers van Venetien*, en het verjagen van verscheyde voornoemde Schepen; maar oock met 't veelvoudigh verhinderen van haare Commerciën, mitsgaders het rooven haarder goederen, toegevoeght: Sal buyten allen twyfel bevonden werden, niet eens *comparabel* te syn. Gelyck de *Deensche Comp:* ten overstaan van gedisinteresseerde Arbiters, bereits is, onwederspreekelyck te doceren; wenschende maar eens soo gelukkig te werden, van sodanig een perfecte *liquidatie* en *rescontre* van wederlyts schaaden en prätensien te mogen beleven.

Aangaande nu ten *derden*, het arresteren van het Schip d' *Graef Enno*, moet men sigh ten hoogsten verwonderen over de uytverschaaamtheyt van d' onrechtvaardighe *Westind: Comp:*.

Dervende niet alleen haare bose feyten soo volmondigh voorsprecken; maar oock 't alder-rechtvaardigste Arrest, op roovers goet tegen gaan: en dat met sulck een gekryt, als of de *Deensche Comp:* qualyck een Vinger geklemt synde, haar Armen en Beenen afgeslagen was.

De Oorsaacken, die d' *Deensche Comp:* genootsaackt hebben, tot het arresteren van den voorb' *Graef Enno*, in Engelandt; syn voor deesen alreede ten deele gededucert; te weten:

Dat

Dat d' *Westind: Comp:* op vrye openbare Zee, meer als hondert mylen van d' Goudt-custe, en van alle hollandfche Forten of Logien; den Courier van Venetien, in February 1661. gantsch vyandtlyck heeft weghgenomen.

Als mede dat sy te voren, d' Deensche Scheepen *St. Martin*, d' *Liefde* en d' *Fredericus*, moetwilligh verjagende; d' Deensche Comp: groote Schaade toegevoeght heeft.

Waarover *Uwe Conincklycke Mayesteyt* by missive, aan de *Ho: Mo: Heeren Staaten Generaal*, wel *Serid* verfocht, aan d' *Westind: Comp:* ernstelyck te willen gebieden, sulcke violente hostiliteyten tegens *Uwe Coninckl: Mayest:* Africaansche Compag: voortaan af te schaffen, ende daar en tegen, de alreede toegevoeghde groote Schaade, door behoorlycke Satisfactie te repareren. En by aldien hier over, by d' *Westind: Comp:* tot op een rechtelycke definitie en uyt spraack, gecdifficulteert wierde:

Dat dan ten minsten, om sulcke quaestie opteheffen, gedisinterfseerde Commissarien, van weersyden genomineert, ende door de selve, 't sy by weege van compositie en accoordt; ofte van een Arbitral-vonnisse, de saake gesentencieert, en soo ten eynde gebraght werden mogte.

Maar lieve! wat is op sulcke missive, tot dato gevolght? niets! oock niet het alderminste! willende de *Westind: Comp:* niet eens te gemoet trecken, het seggen van haar eygen Landtsman: *Summum nefas olim habebatur, eos impetere armis, qui res suas arbitris committerent.*

Siende dan dat dese Conincklycke Missiven, en d' daar by gevoeghde gravamina, anders niet geconsidereert wierden, als dat sy onbeantwoort syn gebleven, is immers de *Deensche Comp:* genoegzaam gelperft geweest, het roovers goet, waar het te vinden was, met consent van aller volcken Rechten, te arresteeren, en het arrest rechtelyck te profequeren.

Te meer alsoo *Uwe Coninckl: Mayest:* by geitereerde Missive van den 1. October 1661. aan de *Ho: Mo: Heeren Staaten Generael*, d' Sequestratie van het Goudt en Oliphants tanden, door Seecker Hollandts Oorlogh-Schip, by d' Sorles, uyt d' Graef-Enno, gelicht, en 't

Amsterdam opgebracht synde; tot dat aan d' *Deensche Comp:* behoorlycke Satisfactie mocht gegeven syn, verfoeckende; van gelycken niet eens antwoordt obtineerde.

Hoe can of mach dan d' *Westind: Comp:* in haare ongefondeerde Remonstrantie; de Waarheyt in het gesicht weder-spreekende, voor-geven: de restitutie van het Schip, en reparatie van d' groote Schaade, by haar aan de *Deensche Comp:* gedaán, van te voren by d' *Ho: Mo: Heeren Staaten Generael* noyt gesocht te syn?

Staande by deesen insonderheit oock te remarcqueren, dat sy tegens haar eygen wille bekennen moet. *Uwe Coninckl: Mayest:* al een tyt langh voor het arresteren van d' Graaf-Enno, d' restitutie vanden *Courier van Venetien*, met den aanleve van dien, by d' *Ho: Mo: Heeren Staaten Generaal* gesocht, maar niets daar op geimpetreert te hebben:

Ende daar en boven, is noch uyt de voorb belydenisse van d' Remonstrantie, genoegsaam begrypelyck, dat *Uwe Coninckl: Mayest:* op den 10. May 1662. aan de *Ho: Mo: Heeren Staaten Generaal* per missive gedoleert heeft; over d' ondragelycke hostiliteyten der *Westind: Comp:* voegende tot al haar voorgaande veelvoudige beschadigingen, noch op het nieuws het rooven, van het Schip t' *Wapen van Gluckstadt*, met syn importante ladinge, en dat op vrye openbare Zee:

Echter dit alles niet tegenstaande, aldergenadigst offererende: by aldien haar *Ho: Mo: d' Heeren Staaten Generaal*, d' *Westind: Comp:* daar toe wilden houden, dat sy binnen die tyt en St. Michiel 1662. of immers soo dra de ordre naar Guinea conde comen; d' Schaade, aan d' *Deensche Comp:* gecauseert, quam te redresseren, en daar beneven alle hostiliteyten, voortaan de staaken, dat alsdan de voorb *Deensche Comp:* het selve *reciproce* soude præsteren.

Waar-op, d' resolutie van d' *Ho: Mo: Heeren Staaten Generaal*, met een vast vertrouwen, die tot sulck een billycken voorslag, niet min genegen tesullen syn; verwachtende:

Heeft *Uwe Coninckl: Mayest:* aan haar Geoctroyeerde *Affricaan-sche Comp:* aldergenadigst belast: sonder præjudicie van haar Recht, de Graaf-Enno te relaxeeren. Sullende sulcks oock aldergehoorsaamst ge-effectueert gewordé syn, ten waar derselve Coninckl: Missive en offerte, door 't frandelent beleydt van d' *Westind: Comp:* om tyt te winnen, van behoorlycke antwoordt en resolutie, niet en was gefrustréert gebleven.

Synde dan *Uwe Coninckl: Mayest:* goede' Intentie mits deesen , van d' Westind: *Comp: sacie* genoegsaam verworpen , en sy ondertuschen , in haar onbehoorlycke proceduren , eene wegh als d' andere voortgegaan ; Sulks dat d' Deensche Scheepen St. Martin en d' Fortuna , doen ter tyt uyt Guinea , wederom in Gluckstadt arriverende , op het nieuw getuygden : Sodanigh van d' Westind: *Comp:* aldaar getraecteert te syn , dat sy aan het lossen van haar Waaren verhindert , en van al haar Negotie verstooten , genoegsaam of ledigh ; ofte immers met haar uytgevoerde Waaren , weder ter rugge keeren moesten :

Soo sal elck een , die maar gesont van hooft is , uyt het voorseyde genoegsaam can bemercken : dat by soo gestelde Saaken , d' relaxatie van den Graaf-Enno , niet het connen succederen , en dat alleen door d' fraudelentie van d' Westind: *Comp:* beleggende , dat den alderrechtveerdigsten eysch en offerte , van *Uwe Coninckl: Mayest:* anders niet als met een stil-swygen , is ger espesteert geworden .

Soo dat deese *Uwe Coninckl: Mayest:* Praesentatie , van d' Westind: *Comp:* in haar Remonstrantie , met seer slecht fatsoen en Waarhey , tot haar voordeel can geallegeert werden .

Synde d' grootste impertinentie , en fraudelentie van d' Weerelt ; dat alleen te willen nomineeren , 't welk tot haar voordeel schynt te connen dienen , en d' rest : te weten , *Uwe Coninckl: Mayest:* restipulatie , en haar miscomportement daar tegen , mitsgaders , de continuatie van haar violente proceduren , streckende tot haar confusie ; in de Remonstrantie te supprimeren .

Trachtende dan , volgens haar gewoonte , geduyrig aan , d' Weerelt te blinchocken , en in plaats van Vygen , Joode kerffen in d' handt te steecken : Onderneemt sy sich oock by *Uwe Coninckl: Mayest:* derselven aldergehoorsaamste *Comp:* met d' aldervuyllste calumnien te denigreren : voorgevende , niet alleen *Uwe Coninckl: Mayest:* aldergenadigste Bevel gecontravenieert ; maar oock den meergenoemden Graaf-Enno vercocht , en onder sich gellagen te hebben .

Waar van d' Hooghloffelycke Admiraliteyt tot London , geheel het contrarie sal connen getuygen : te weten , dat deese Saake tot dato , noch by haar is *litispendent* , en dat niet tegens Engelsche Officiers ; ofte der *Deensche Comp:* eygen Creditours , (gelyck a' Remonstrantie sonder eenig fundament praat) maar
tegens

regens de Zee-rovers, die d' *Deensche Comp:* tegens alle Recht en reeden, op vrye openbaare Zee, het haare te ontjagen sijn verftout hebben.

Aangaande nu ten vierde, d' Logie aan *Orfouvv*, dat de *Deensche Comp:* deselve van d' *Westind: Comp:* fouden genoomen, en haar luyden met geweld daar uyt gedreven hebben, gelyck d' Remonstrantie seght; is maar *seggen*, dat sy 't bewyfen!

Maar ter contrarie, dat sy door haar eygen leugens, Spoor-byfter gemaakt sijn, blykt genoegzaam van sijn selfs, door dien haare ongefondeerde clachten, niet alleen in het begin van het Jaar 1662. aan *Uwe Coninckl: Mayest:* maar oock in haar Doleantie, met het begin deses Jaars, uytgestort; van d' *Deensche Comp:* 't elckens soo kragtigh sijn gereprimeert; dat daar, met waarhey, niets dat proeve hout, tegens can of magh geopponceert worden, sulcks dat sy in haar eygen phantafyen, en vercierfelen moeten smooeren.

Soo dat men met stil-swygen, sonder eenig prajudicie der Waarhey, genoegzaam soude connen volstaan; echter siende dat d' Remonstrantie, sulck een genoegen daar in schiept, dese verrotte Kool, nu ten derden maal te herkookken, en opteschaffen:

Soo segtmen haar mits deelen, tot haarder schande, vry in 't aangesicht, dat sy dese plaats, en andere meer, in April Anno 1659, met geen ander Recht of reeden, als bloot Gewelt, *Uwe Coninckl: Mayest:* hebben ontroof, sullende dat, met het Vervolg verder blycken.

Want d' Coninck van Acraa, verstaande van d' *Deensche*, dat sy door die van d' *Westind: Comp:* soo jammerlyck achter het licht gevoert, en om het haare gebracht waaren; heeft Anno 1661. aan die van d' *Westind: Comp:* belast, deselve wederom te quiteeren.

Die daar op de plaatse verlaaten, en al haar goederen met sijn genomen hebben, sonder aan het minste door d' Swarten, ofte door d' *Deensche* beschadight te sijn.

En al is d' *Westind: Comp:* noch soo besigh, haar vuyl schoon te maaken, en haare feyten een coleurtie te geven, soo en sal 't haar doch niet aangaan, 't en waar dat sy van d' kunste was, door een ongehoorde Metamorphose, quaat in goet: Leugens in Waarhey; Swart in wit te transformeren.

Waant d' *Deensche Comp.* en cedeert aan d' *Westind. Comp.* op deese plaats, niet d' alderminste actie, hebbende deselve haar noyt toegehoort, maar is eerst door d' Sweeden van den Coninck van groot Aeraa gecocht, en tot een Logie gemaect, daar naar door *Uwe Coninckl: Mayest:* van haar Vyanden, door d' Wapenen wettigh geacquireert, en *jure belli* gepossideert.

Soo dat d' *Westind. Comp.* deselve, sonder eenigh Recht en reeden weghnemende; gelyck geseght is, ten hoogsten geaccuseert, en met Recht geconvenieert werdt.

Blyvende daar en tegen, den *Deenschen Commandant* in Guinea, genoegsaam berechtigt, dat nest met syn Jongen, wederomme te lichten, en soo d' *Westind. Comp.* met haar eygen munte te betalen.

Dat hy echter niet heeft gedaan; maar liever, naar het vertreck van die van d' *Westind. Comp.* syne wettige possessie van die plaatse, eerst willen aanvaarden; blyckende uyt d' openbare Contracten, dien aangaande met den Coninck van Groot Aeraa geslooten.

Tot meerder elucidatie van alle particulariteyten, wordt ten *wyfsden*, het geene d' *Westind. Comp.* raakende de *Deensche* Scheepen *Fredericus* en *Christianus*, al wederom tegens alle Waarheyt toucheert; hiermede krachtigh om verre gestooten: Dat deese Scheepen, in November 1662. niet verre van d' Reede voor *Fredericks-borgh* arriverende; aldaar vonden dry *Westind. Comp.* Scheepen: Den *Gulden Leeuw*, het (voor deesen Sweets-gewesen) Schip *Christina*, ende d' *Faam*, die haar (gelyck sy gewent waaren) het aanvaaren op *Fredericks-borgh* en *Cabo Corso*, wilden disputeeren: sy (de *Deensche* Scheepen) dies niet tegenstaande, haaren cours naar de Reede voortsettende, gaf d' *Christina* eerst vuer op haar, daarmede doende de eerste aggresie.

Waar op d' *Deensche*, connende het respect der *Coninckl: Vlagge*, Mitsgaders haar eygen Eer en Reputatie, niel heel over boort smyten: en *passant* ten minsten mosten antwoorden, Aangesien deese bravade, op d' *Coninckl: Reede*, van d' *Westind. Comp.* Scheepen gemaakt wierde.

'T is waar, d' *Westind. Comp.* en spaart geen moeyten, haar fey-

ten te verdrayen, en haar aggressien d' *Deensche Comp:* op te dringen; maar te vergeefs, connende d' *Deensche Comp:* met Eedlycke Documenten het contrarie maintineeren.

Te meer, also d' voorß haar eygen Scheepen, tegens haar self getuygen, dat sy eeven daarom, soo langh aldaar gelegen, om d' *Deensche* d' aanvaart op haar eygen plaatsen *Fredericks-borgh*, en d' Logie aan *Cabo Corso*, met geweld af te snyden; hebbende te dien eynde, noch daaghs te vooren van haar Scheepen, *Frederiks-borgh* en d' Logie aan *Cabo Corso*, heel hardt beschooten.

Hoe wel sonder dat, haare hostiliteyten, soo wel tegens de *Deensche*, als tegens d' *Engelsche*, d' Weerelt meer als al te bekendt syn.

Soo dat het d' grootste absurditeyt en uytverschaaamtheyt van d' Weerelt is; tegens d' *Deensche*, actie en clachten te derven formeeren; daar over dat sy sich haar eygen reede van d' Westind: *Comp:* niet hebben willen laten verbieden.

Sullende over sulcks, haar al vrymeer Eer geweest syn, met sulcke ongerymde pikedrilleties, die min fundament hebben als geen, thuyt te blyven. Maar wat helpt het, quaade Saaken vereysschen uytverschaaemde Advocaten.

De *Deensche Comp:* Scheepen en syn noyt daar op uyt geweest, om een eenigh mensche te verkorten; maar alleen, om haar eerlycke, en by alle Wetten gepermitteerde Negotie, op vrye, en haar selfs toebehoorende plaatsen te prosequeren. Gelyck d' *Westind: Comp:* uyt d' instructien, by d' geroofde *Deensche* Scheepen bevonden, ten vollen can sien; t' en sy d' baatsucht haar oogen al te seer heeft verbystert.

En boven dien, d' Scheepen, d' *Gulden Ridder*, en *Coopmans-Vermaak*, by haar van d' Engelsche gekreegen, ende in d' *Fama* en het *Wapen van Amsterdam* herdoopt; d' *Deensche* Scheepen *Fredericus* en *Christianus* op d' Guineesche custe, niet verre van Tacquerary ontmoetende, en in d' *Deensche* handen genoegsaam vervallen waaren; (indien d' *Deensche* die maar hadden willen attacqueeren) sullen daar van, een klaar blyckelyck getuygenisse der Waarheyt, gegeven hebben.

Gelyck de voorß dry *Westind: Comp:* Scheepen, die te vooren op d' *Deensche* Vuer gegeven hadden, mede sullen moeten bekennen, wanneer

van d' Deensche op haar, maar een verfoeck gedaan was, dat sy alsdan genoegzaam vermeerstert geweest waaren.

Maar dat sulcks te renteeren, haar wille gantschelyck niet is geweest, toont de Saake selfs; midts dat sy niet *offensivè*; maar *defensivè* gegaan syn, alleenlyck foeckende haare reyse voort te setten: tot wiens verhin- deringe der *Westind: Comp:* Scheepen, geen kracht noch practiquen ge- spaart hebben.

En schoon genomen d' Deensche Capiteyn hadde al aan der *West- Ind: Comp:* Scheepen begeert, op *Coninckl:* Reede leggende te sullen stryken: soo en soude hy evenwel daar aan niet onrecht gedaan heb- ben:

Maar veel meer is het Tegendeel te beschuldigen; dervende sulcks op *Coninckl:* Reede, aan *Coninckl:* Scheepen, sonder eenigh Respekt te dragen, vergen.

Au reste, en gestaat d' Geostroyeerde *Deensche Comp.* aan d' *West- Ind: Comp:* in 't minste niet, haare Scheepen te sullen visiteeren.

En oversulcks derselve Comiss de Recherche, comende (gelyck hy te vooren al meer ondernomen hadde, d' Deensche Scheepen te spion- neren) op het Schip *Fredericus* om dat te visiteren, heeft hem d' Capi- teyn, 't syner tyt toe, met reeden Scheep behouden, echter hem niet an- ders als eerlyck traacterende, ende daar naar by die van d' *Westind: Comp:* wederom aan Landt settende.

Laat nu ten *Sesden d' Westind: Comp:* met al haar onwaarachtige *divinatieën*, sich in alle *formen* drayen soo langh sy wil; soo en sal sy sich echter nimmermeer ontdrayen, te moeten bekennen, dat haaren Valckenborg d' Deensche Logie aan *Bagos* in *Rio Siraleona* gelpoili- eert, alles wat daar was, gerooft, die van d' Deensche Comp: gevangen naar d' ElMinagevoert, en den Coopman Gerardt *Bremer*, naar *Am- sterdam* gesonden heeft, alwaar hy ook een tyt langh in apprehensie sitten moeten.

Soo mede moet sy bekennen, d' Logie aan *Bagos* haar noyt toege- hoort te hebben; mits sy selfs stellen, d' voorb Logie onder *Coninckl:* Patent, door den voorb *Bremer* gestabilieert te syn.

En al is het schoon dat haar dese Waarheyte regens haaren Wille is ontgaan; Soo soekt sy nochtans dese grouwelycke *iniquiteyt*: te wee- ten,

ten, d' Rooveryen en violentien van haaren Valckenborg, daarmede te justificeeren; dat sy op den persoon van den voorß Gerardt Bremer, van wegen syne voor-deesen gepleegde actien 't een en 't ander te seggen hebben:

Dese actien nu belangende, so laat d' *Deensche Comp:* deselve als haar niet toucherende, aan haar plaats gestelt syn: aangesehen d' selve al langh voor het oprichten, van dese *Geocöroyeerde Affricaanische Comp:* gepasseert syn.

Maar soo haast d' *Coninckl: Affricaanische Comp:* den meer-voorseyden Bremer Anno 1661. tot Gluckstadt voor Commiss in haar dienst aangenomen, en hy synen eedt te dien eynde, aan haar afgeleydt; Soude hy *hoc ipso* een vry man geworden syn; indien hy niet buyten dat, al veel Jaaren voor heenen, te weeten, in September 1656. alhier een burger en woonachtigh (en midts dien geen infeten van Hollandt, ofs lyf-eygen) geweest hadde:

En is daar op in d' *Deensche Comp:* dienst, met het Schip *St. Martin*, terstont van hier af naar d' *Rio Siraleona* afgevaaren, alwaar hy d' voor heenen met *Coninckl: Patent* gecocht en opgeboude Logie, 't eenemaal vervallen en woest vindende, d' selve terstont voor d' *Deensche Comp:* heeft in possessie genomen, en op haar costen, d' oude *Deensche Logie*, mitsgaders d' nodige by-huysen weder gerepareert, eenigfins gefortificeert, het mede gebraghte cargafoen aan landt gesett, en aldaar met vrede genegotieert, tot dat Valckenborg, hem als voorß overvalen, en wat hy aan menschen, en coopmanschappen by hem gevonden, wegh en met sich genomen heeft.

Hier soude d' *Deensche Comp:* wel geerne geïnformeert syn, met wat ander titul, d' voorß Valckenborg sulcks gedaan, en aan d' *Deensche Comp:* soo groote Schaade toegevoeght heeft, als met den titul van openbaare Landt- en Zee-roovery?

Om deese bonte Luypaerds vlacken Schoon af te waschen, en sal voorwaar noch Valckenborg, noch d' *Westind: Comp:* in wiens naam en gesach Valckenborg geageert, geen Water genoeg vinden, in den geheelen *Ocean*. 'T en waar dat sy aller Volckeren Recht, trouw, geloove, eeden en pligh ten, in d' Weerelt van haar plaats condē *decurberē*.

Ter contrarie, is d' Saacke alsoo beschaapen, en d' Waarheyt van deese syde, soo hel en klaar, dat van geen eerlyck Mensch, met eenige schaamte, can ontken ende geloochent werden :

Voor eerst, dat de *Siraleona* een vrye, en voor alle man openstaande Rivier is; wordende daar op van d' *Engelsche*, *Deenen*, *Fransche*, *Portugeesen* en andere, sonder eenige exepctie en verhinghe getrafiqueert, en van d' *Hollandtsche* Oostindische Scheepen uytvarende, tot ververschinge niet weynigh besocht.

Hebbende, om dieswille oock d' *Engelsche* aldaar haare Logie, en dienvolgens d' *Westind: Comp:* aldaar niet 't alderminste te seggen, vel min eenige *Jurisdictione* en Heerschappye.

Oock is van voor veel Jaaren, en specialyck ter tyt des arrivements van den voorß Bremer Anno 1661. in den naame van d' *Deensche Comp:* daar van possessie nemende, geen *Hollander* aldaar te hooren of te sien geweest. Staande vast en notoir, dat Bremer d' plaats, alwaar voor deesen d' *Deensche* Logie gestaan heeft, van een Portugees *Valentyn Murlois* (die d' selve met consent van den Coninck bebouwt hadde) gecocht heeft.

Waar by dan wel te bemercken is; dat d' *Westind: Comp:* sich over 't slecht profyt aan die plaats, beklaght, en daarom anno 1649. haare bediende van daar gedeslogeert heeft.

En wat heeft Valckenborg aan die plaats, wel op den persoon van *Gerard Bremer* te seggen gehadt? niet het aldergeringste. Want d' questie soo voor deesen, ruschten d' *Westind: Comp:* en hem moghte syn geweest, sich doch niet verder, als in *Holland*, en in desselfs Gebiet is streckende.

Noch min heeft Valckenborg op den anderen Dienaar *Jacob Jansen*, die hy van gelyken gevanckelyck van daar wegh gevoert heeft, te seggen gehadt. Want d' selve is een ingebooren van *Gluckstadt*, en aan anders niemand verbonden.

Nochtans heeft hy oock met voort, en aan d' *El Mina* Valckenborgs gevangen, soo langh het hem belieft heeft, blyven moeten.

D' geroofde goederen belangende; daar en heeft Valckenborg oock niet het aldergeringste op te seggen gehadt. Dewyl d' selve de *Coninck: Geoetroyeerde Africaansche Comp:* toebehoorende syn geweest.

weeft. En is met geen iota te bewyfen; dat *d^o Westind: Comp:* tot ver-
 schooningh haarder Rooverij, voorgeeven wil, als of Bremers voorige
 reeders (waar op sy eenige prätensie vermeenen te hebben) hem naar
Siraleona gefonden hadden.

Alle boecken, brieven en *documenten*, die Valckenborg in *Sira-*
leona wegh genoomen heeft, en, naar deesen het *interrogatorium*,
 twelck hy Gerard Bremer, om met synen eedt te bevestigen voor gestelt
 heeft; betuygen hel en klaar het *contrarium*.

Waar uyt, alle ongepassioneerde menschen, sien en speuren con-
 nen, hoe gefingeerde en nietige dingen, *d^o Westind: Comp:* ter baan ge-
 braght heeft.

Vorders heeft sy die alsoo geroofde goederen, als haar eygen, in
 Amsterdam, *de mero facto & mala fide* vercocht; ende daar meede ge-
 noegsaam te kennen gegeven: dat sy *iniqua perceptrix*, ende den heel-
 der, soo goet als den steelder is.

Gelyck sy sich nu eenige Jaaren herwärts, by dit handtwerck, seer
 wel bevonden heeft; Soo was oock niet groot te verwonderen, wan-
 neer sy eenmaal, aan deesen brock stikken moften.

In eeuwicheyt sal, en can *d^o Westind: Comp:* met d' minste schyn,
 niet rectificceeren, noch waar maacken, dat haar twee bediende, soo op
 hun bidden, met het *Deensche* Schip *Fredericus* van *Siraleona*, her-
 waarts overgecomen, en onderwegen naar gelegenthey, sonder eeni-
 ge vergeldinge wel getracteert syn; wegens *d^o Deensche Comp:* gear-
 restteert syn geworden, gelyck haar dit, *minus sincerè* opgedrongen
 wordt.

Daar het doch, wanneer 't geschiet waar, seer wel te verantwor-
 den was. Dewyl *d^o Westind: Comp:* alle *Deensche* bediende, die sy in
 vrye Zee genomen hebben, Sonder eenige reflexie op *Uwe Coninckl:*
Mayest: in welckers plicht sy alle syn geweest, niet alleen in Africa ge-
 arresteert: Maar oock de selve, sonder onderscheyt geincarcereert, en
 hun erger, als d' Turcken gewoon syn, getracteert hebben.

Maar 't en bevindt sich hier gantsch niet alsoo.

En kan in tegendeel wel getuyght werden, dat sy beyde civil ge-
 tracteert syn; Soo wel *Pieter Minne*, als *Thomas Ernst Heus*. Want
 soo

foo draa het Schip *Fredericus*, maar in d' haaven gecomen is, syn sy uytgetreeden, en naar dat sy weegens Valckenborgs Rooverij, en andere Saacken eedelyck gedeponceert hadden, naar *Hamborg*, ende van daar naar *Amsterdam* geryft. De loffelycke Regeringe alhier, en een groot deel der inwoonders weeten het; en sullen d' bovengenoemde selve sulcks alles, wanneer sy maar d' Waarheyt sprecken willen, geftaan moeten.

Gelyck dan oock haar spoedige aancomfte in *Hollands*'t selve hel en klaar verseeckert. Wat behoeft men vorder getuygenis?

In deesen can sy sich noch niet gerust stellen. Hebbende haar bediende, in haar eedelycke depositien, van haar rooverijen en hostiliteyten, immers anders niet connen getuygen, als d' naackte waarheyt, die haar al te hel en klaar onder d' ooggen schynt, so dat sy die niet connende verdragen:

Sulcks alles soeckt duyster en byster te maacken: pogende met alle craght, d' ongerechtigheyt van haar *procedures*, van sich af te schuyven, voorgevende d' *Deensche Comp.*: d' voorseyde haar bediende (gelyck d' *Westind. Comp.*: sulcks aan die van d' *Deensche Comp.*: in *Affrica* te doen gewent is) soude geforceert hebben. 'T welck sy doch, niet tegenstaande dat sy sich op *documenten* betreect, in eeuwichheyt niet en sal *serificeeren*.

Wat nu ten *Sevendens* voorgeschildert wert, als soude van den *Deenschen* Commandant, gelt op d' *Westind. Comp.*: bediende haar hoofden syn gestelt, en hy van eenen dooden kop die aan hem verthoont is, gestorven syn; is wel schrickelyck om aan te hooren.

Maar als een pestilentielle, verdoemelycke beschuldige, in der *Deensche Comp.*: Verantwoordinge onder andere, tot genoeg en wederlegt.

Een verstandigh mensche, oft die van syn vyf sinnen niet geheel en is berooft, can wel sien, dat dit eene monstrueuse fantasie is, dewelcke in haar verfoeyelycke naacktheyt, moet blyven sitten, ende verstickten.

De *Deensche Comp.* heeft nimmermeer gesoght, gelyck sy oock noch niet doet, ymant te offendeeren; maar met alle menschen in vrintschap te leeven. Gelyck haar met waarheyt niet anders can nagesproocken, veel min het contrarie beweesen worden.

En oft schoon d' *Westind: Comp:*, in haar Remonstrantie sgh dies halven wederomme op documenten beroepen wil; So en wenscht de *Deensche Comp:* niet meer, als dat sy doch d' selve daar by gevoeght hadden. En hebben sy noch yets meer, sy brengen 't selve te voorschyn, soo sal daar uyt haast blycken, dat dit Schepsel geen Kindt der Waarheyt is.

De *Westind: Comp:* weet selfs heel wel, dat haar eygen bediende, aan't geene wat aan *Comany* tusschen hun ende de Swarten voorgevallen is, Selve ongeluckige oorfaeckers syn geweest. En dat uyt die reeden, vermits sy sgh vol gesoopen; de Swarten seer qualyck getraceert hebben.

Welcke casus alsoo gepasseert is:

Als der *Westind: Comp:* Commiss *Tobias Pensyde*, met syn byhebbende, den 8. Juny 1662, aan *Comany* sgh vrolyck gemaackt hadde; is hy in syn te rugh reyse naar d' El Mina, in een kleyn dorp gecoomen; en menende dat de *Fetusche* Negros aldaar noch woonden, heeft hy syne luyden daarin te schieten bevoolen.

En of hy wel door de by sgh hebbende Negros, daar van afgeraaden is geworden; met bericht dat aldaar geen *Fetusche* meer woonden, heeft hy de selve geen gehoor willen geeven, maar door syne Soldaten, vyf a ses van de voorneemste Commendesche Swarten oude luyden, soo niet conden ontloopen, neder schieten laten. Waar op den Coninck van groot Commendo, om sulcke moordtaden aan syne Onderdaanen begaan, te revengeeren, den volgenden Avont, op den 9. Juny, de Hollandtsche Logie aan cleyn Commendo, oft *Comany* angevallen, den Hollandtschen Commiss *Amersfoort*, nevens een Soldaat, en 7. a 8. Negros de koppen afflaan, ende de Logie spolieeren laten.

Dewyl nu dit grove Laster der *Westind: Comp:* Saacke soo merckelyck beschaamt, en sy vreesen, dat haar diesweegen, den gordel, noch wyder mochte opgelost worden: Soo stryckt sy *levi brachio*, niet alleen daar over heen; maar set de haaren geheel om, en wil haare eygen wrevelige daaden, anderen opdringen, d'welcke noyt sulcke boose feyten, in haar Gedaghten gehadt; veel min in't werck gestelt hebben.

Waarmede sy haar gepleeghde boosheyt selve aan den dagh brought, ende daar nevens bekennen moct, dat sy over de Swarten, uyt-

uytgenomen die geene, soo sy in't Lant voor haare Slaven, tot hun arbeyt gecocht hebben; geen Heeren syn, noch eenige heerschappye voeren.

En is geheel belachelyck, dat d' *Westind: Comp:* wederom in haar Remonstrantie voor geeft; dat de *Deensche Commandant Cramer*, van een dooden Kop soude gestorven syn: daar het doch notoir is, dat hy aan een grasseerende sware Lantsieckte, syn leeven Christelyck geeyndicht heeft.

Gelyck oock doenmaals sulcke sieckte, niet alleen d' *Deensche*; maar oock d' *Engelsche*, en *Hollanders*, sodanigh getroffen heeft, dat alle dry Commandanten, in die tyt syn overleeden.

Wanneer immers de *Westind: Comp:* de dooden niet en can laaten rusten; soo werd hier by gevraeght, wat haaren Commandant van *Heussen* dan wel voor een *Kop* magh gesien hebben, daar van hy gestorven is.

Soude het oock wel die geweest syn, die de wraacke, en den loon der ongreghthigheyt, van hem heeft willen afvorderen? namentlyck over den onschuldigen Neger, die hy cort voor syn overlyden, int *Casteel d' El Mina* aan een paal heeft binden, en doot geesselen laaten. Ofte oock wie can weeten, of het niet d' *Justa Caelorum Nemesis* is geweest, coomende om reeckeningh *& reliqua per flagellum Conscientie* te vorderen?

Om dat hy sich in't minste niet ontsien hadde, te grypen en wegh te sleepen, sonder onderscheyt van *Deensche, Engelsche, Sweedsche*, of wie het soude mogen weesen, niet meer als hy conde attrappceeren; synde sulcks d' *Weerelt* meer als te veel bekendt.

Soodanige feyten is d' *Westind: Comp:* bedryvende, niet alleen omtrent *goederen* met rooven en steelen; maar oock omtrent *menschen*, met alderhande barbarische *Wreetheden*. Gelyck daar over verscheyden *Natien*, veelvoudich en ten hoogsten sich beswaren; onder andere en boven andere oock d' *Deensche Comp:* wordende in haare bediende, van d' *Westind: Comp:* met geweld en met list, heymelyck en opentlyck achterhaalt, en op haare hoofden groote *Sommen* gelts geset. Volgens *Sonnen* claare bewysen, daar van te produceeren.

Belangende nu *Uwe Coninckl: Mayest:* rechtmatige actie, te-

gens *d' Westind: Comp:* synde niet alleen door missiven ; maar oock des-
selfs *Rycks-Schatmeester*, syn *Excellentie* d' Heere *Hannibal Zeeleede*,
mitsgaders den Heere Resident *Petrus Cbarissus*, aan Haar *Ho: Mo: d'*
Heeren Staten Generaal, verscheyden reysen geremonstreert :

Deselve berust in deese dry pointen : waar van
Het *Eerste* toucheert d' vrye vaart op *Africa*, d' vrye Custe van *Guinea*,
en bysonderlyck oock d' plaatsen aldaar *Uwe Coninckl: Mayest:* en
desselfs *Geoetroyeerde Comp.* toebehoorende : dat het gebruyck daar
van, te weeten d' vrye *Navigatie* daar op, en *Commercie* daar in, aan
Uwe Coninckl: Mayest: en desselfs *Geoetroyeerde Comp:* sonder eeni-
ge molestatie moge geconserveert, ende te dien eynde, alle tot dato ge-
pleegde hostiliteyten, van *d' Westind: Comp:* door bevel van haare hoo-
ge Overigheyt, gestaackt en ingestelt werden.

Het *Tweede*, d' Forten in *Guinea*, *Uwe Coninckl: Mayest:* van
d' Westind: Comp: met geweld en fraude ontnomen, te weeten het Ca-
steel aan *Cabo Cors*, *Annemabo* en *Tacquerary*, dat die moeten gerefti-
tuert werden.

Het *Derde*, de groote Schaade en nadeel, door *d' Westind: Comp:*
nu soo veel Jaaren herwaarts aan *d' Deensche Comp* gedaan en veroor-
saackt ; dat die door behoorycke refactie moet gerefundeert werden.

'*T eerste* stuck concerneert *Uwe Coninckl: Mayest:* en alle hooge
Potentaten teffens. Gelyck syn *Mayest.* van *Engelande*, in haar Schrif-
telycke replique aan den *Ambassadeur* van *d' Ho: Mo: Heeren Staten*
Generaal, d' Heere van *Goch*, *Coninckl: gedetermineers*, en hem on-
der de oogen geseght heeft.

'*T tweede* raackt *Uwe Coninckl: Mayest:* particulier, sullende d'
selve noyt gedoogen, haar van *d' Westind: Comp.* 'tselve gedisputeert te
worden ; ter contrarie, vor het haare te sprecken, ten alderhoogsten
berechtigt synde.

Ende hier onder sorteert meede *het derde point.*

Om nu *d' Westind: Comp:* tegens deese pointen soo wyt gapende,
het muul een weynich te snoeren, en *Uwe Coninckl: Mayest:* deesen
aangaande, de waarheyt dies te helder te doen blycken ; soo sal van
moeden

nooden syn, haar objectien daar tegen, ordentelyck te beluchten en ontfeuwen: En dien volgens beginnen

Met het *eerste* van d' vrye Navigatie en Commercie op d' boven gemelde plaatsen van *Africa*. Hier van wil d' Westind: Comp: sustineeren, dat sy haar, met seclusie van alle andere, alleen syn competerende, hebbende sy d' heerschappie daar over *sam quoad imperium; quam quoad proprietatem* in volle en geruste possessie.

En om dit vast te maacken, gebruyckt sy deese twee, inder daat seer swacke en brosse steunfels:

Het *eerste* is, dat sy in tyt van oorlogh, tusschen den *Coninck van Hispanien* en d' *Vereenigde Neederlanden*, d' *Portugeesen* van het Casteel d' *El Mina* en eenige andere cleyne Forten verdryvende, het recht van haar op sich hebben getransplanteert.

Het *tweede* sal dit syn; dat sy naderhandt verscheyden contracten, met d' Hoofden des Landts hebben opgericht, waar door sommige van die, (niet alle) sich aan d' Jurisdicctie van d' Heeren *Staten Generaal*, en dienvolgens oock van d' *Westind: Comp:* absolute souden gesubmitteert hebben.

Hoe wel nu deese dingen *prima fronte* al vry wat schyns hebben, geblanquet synde met alderhande fallacien en schyn reedenen, soo sullen sy nochtans recht ondertast, en van haar oppronckfels ontbloot synde, bevonden worden niet min als waarheyt te syn.

En om d' gantsche Weereldt te beeter te doen begrypen, op wat losse en brosse Steunfels d' *Westind: Comp:* haaren opgeraapten titulum possessionis en gephantaseerde Recht op d' Landen van *Guinea*, soo plaufibel poogt te fundeeren, mitsgaders uyt hoedanige beginsfels, ofte eerste stoffe, haare *portentosa Jura Majestatis* t'samen geblasen syn, soo sal van noode weesen, voor alle-dingen, haare monsters te expugneeren.

In d' Remonstrantie poogt d' *Westind: Comp:* bykans booven haar kragt, immers tegens alle recht en reeden staande te houden, dat over alle d' Landen van *Guinea* aan haar, niet alleen d' *Jurisdicctie*; maar oock d' *Jura Majestatis* syn competerende. Formerende daar op d' soete hoe wel valsche conclusie, alle andere Natien sonder exeptie, van daar te excludereen, en in *Utopiam* te relegeren.

Om dit nu te obtineeren, setten sy voor aan in de spitse, dat sy d' gantsche Custe van d' Portugeesen wettigh hebben geconquesteert, en soo jure belli geconqueert:

Maar met even so groot abuys, als sy droomen dat in't Jaar 1487. de gantsche Custe over al is geweest vacant en onbewoont: Daar doch niemandt als met opset ignoreeren kan, dat sy doen ter tyt even soowel als nu, door Coningen en Princen is geregeert, hebbende elck van haar over het syne, syn *imperium merum & mixtum*, sonder d' een aan d' ander, onder eenige titul of naame onderdanigh te syn.

Hoe wel 't nu geensins en is t' ontkennen, dat, 't geen iemandt door een wettigen Oorlogh, van syn vyanden acquireert, oock *Jure belli* met recht kan gepossideert, en hem geappropriert worden:

Soo is het echter in d' Rechten, even soo bekend en onwederspreekelyck: *quod nemo plus juris ab alio accipere possit, quam is habuit.*

Met wat voegen kan dan d' *Westind: Comp:* meer en grooter Rechte prætereeren, als haare voorfaten d' Portugeesen gehadt hebben?

Nu, dat d' Portugeesen daar ter plaatse over d' Inwoonders, noyt d' minste Jurisdicctie en hoogheyt, veel min eenig *Dominium* gehadt hebben: Neen-maar ter contrarie alle 't haare aldaar, wat, hoe en waar het oock soude syn geweest, alleenlyck precariò beseeten, synde haar, op hun bidden ende aanhouden, vrywilligh door d' Naturellen geconcedeert:

Blyckt (niet tegenstaande al het tegenworstelen van d' *Westind: Comp:*) Sonnen klaar, door deese onwederspreekelycke reeden:

Dat d' Portugeesen al den tyt van haar subsistentie op d' Custe, van 't begin aftot 't eynde, noyt eenigen Oorlog met d' Naturellen gevoert, of iets door Wapenen per force, tegens haar getenteert hebben, synde sulcks notoir uyt d' historie van d' aankomste der Portugeesen in Guinea:

Want *Don Juan d' ayveede, Coninck van Portugaal*, een vroom en Godtvreesent Heer, verstaande van d' Onderdanen syns vaders *Alphonso*, op d' Goudt Custe handelende, dat d' inwoonders daar van, t'eenemaal barbarisch, wildt, ende d' afgodery overgeven waaren; Verlangde d' arme luyden, tot d' kennisse en aanneminghe van't Christen Gelove te moogen brengen.

Maar

Maar fiende dat sulcks seer swaar vallen soude om te practificeeren, soo langh hy geenen vasten voet in het Landt en hadde; heeft van den Coninck aldaar versocht, dat hy hem goetwilligh wilde gedoogen, tot meerder avancement van d' Commerciën, en conservatie van d' Waaren, een sterck huys te mogen bouwen:

Sendende te dien eynde Anno 1481. een Vloote naar Guinea, onder het commando van *Diego Dezabuja*, om door den selven, aan den *Coninck Caramanza*, d' oorfaaken t' ontdecken.

Diego Dezabuja, hoe wel seer beweeghlycke persuasien inbrengende, om den *Coninck Caramanza* te inducereen, niet alleen tot het aanneemen van het Christen-geloove; maar oock om te permitteeren het opbouwen van 't voorß stercke huys, tot maintenu van d' goederen; vindt in 't begin by den Coninck veel difficulteyten, echter vercreegh eyndelyck met veel instantien consent, tot het opbouwen van het meer voorleyde stercke huys. En dit is het tegenwoordige Casteel d' *El Mina*; synde sulcks door d' Hollanders van d' Portugeesen geacquireert, en dien volgens *non alio modo*, als van haar, (de Portugeesen geschiet is) tot dato gepossideert; contesteerende sulcks uyt d' historien van die Natiën, specialyck uyt d' beschryvinge der nieuw gevonden Landen, van *Giovanni de Barros*.

Uyt desen allen blyckt nu Sonnen klaar en onwederस्पreekelyck, dat d' Portugeesen haar selven noyt eenige *Superioriteyt* ofte *Jurisdic-tie gearrogeert*, veel min d' Naturellen voor haar vasallen geventeert hebben; Gelyck sulcks nu ter tyt, d' *Westind. Comp.* met alle onbehoorlycheyt is practiferende.

Synde d' Portugeesen pure en alleen, te dien eynde daar heen gecoomen, om Negotie te stabiliceren, en vrientfchap met den *Coninck Caramanza* te maacken.

Hoe can of mag dan d' *Westind. Comp.*, tegens alle Recht en reden, haar selven meer toe-eygenen, als haar voorfaaten d' Portugeesen, oyt gehadt of genoten hebben.

Maar (tot meerder evidentie van 't tegendeels aldergrootste *iniquiteyt*) geset, hoewel niet gestaen, de Portugeesen hadden andere Natiën, van d' Negotiatien aldaar geexcludeert; soo soude doch 't selve alleenlyck *de facto*, maar geensins *d' Jure* van haar geschiet syn, heb-

bende sy noyt, niet alleen eenige rechtvaardige oorfaacke; maar oock genoegsaame kragt en vermogen gehadt, d' Swarten, een vrye Natie, en daarenboven van haar Portugaal soo verre ontlegen, van haar Lant te priveren. Gelyck sy dan oock met geweld, noyt iets onderstaan en getenteert hebben.

Soo dat d' *Westind: Comp:* geen *prescriptie* der Portugeesen allegeeren, of tot haar voordeel, volgens teneur van Rechten, gebruycken, jaa niet eens op sich appliceeren can.

Hebbende sy aldaar noyt iets als *per modum indulgentia* ofte *precarid* beseeten. *Res autem precario possessa, nulli prescriptioni subjeeta est.*

Sulcks dat d' Swarten haar Jurisdicctie, hoewel somtyts van d' Portugeesen geturbeert wordende, gelyck haar oock heeden ten daage, in haar eygen Landt, van d' *Westind: Comp:* is wedervarende, met recht gemainteneert, en geoffendeert wordende, het *repetundarum* somtyts meesterlyck gespeelt hebben.

Hoe can dan, volgens het frivole seggen van d' *Westind: Comp:* dat geheele Landt met syn Jurisdicctie, van die van d' *El Mina* aan d' Portugeesen vercocht syn? Ofte met wat force hebben deese an d' Naturellen connen verbieden, met andere Coningen te mogen Negoticeren, en haar neeringe te soecken?

Oock en hebben d' Portugeesen noyt getenteert, andere Potentaten, d' vaart en Commercie op d' Goudt Custe van Guinea te dispueteeren.

Soo en can dan oock d' *Westind: Comp:* 't selve met geen schyn van eenig Recht, sich selven aanmatigen.

Want *quo titulo* kan sy, d' *El Mina* van d' Portugeesen conquesteerende, meerder *Superioriteyt* over d' Guineeschè Goudt Custe crygen, als d' Portugeesen aldaar hadden?

Can sy oock wel met d' minste waarheyt seggen, dat d' Naturellen van Guinea, oyt Onderdanen van d' *Ho: Mo: Heeren Staaten Generaal* en van d' *Westind: Comp:* geweest syn? Daar sy noyt voor heen aan Portugaal subject geweest; maar ter contrarie elck Landtschap door haar eygen Coninck geregeert syn, en noch geregeert worden.

En indien d' *Westind: Comp:* hier af noyt iets gehoort, ofte gehoort

hoort hebbende, door lanckheyt van tyt vergeten is; soo laat sy maar haaren Grotium hooren, en wat segt die daar van? *Guinea & cæteræ adjacentes Provinciae, suos habent Reges, suam Rempubli- cam, suas Leges sua Jura. Hollandis mercatus, ut aliis genti- bus, conceditur, itaq; & tribulata pendunt, & cum jus merca- turæ à principibus exorant, Dominos se non esse, sed ut exter- nos advenire, satis testantur, ne habibant quidem nisi pre- cariò.*

Maar d³ *Westind: Comp:* weet seer wel, dat sy haar geroemde *Superioriteyt*, en aangematigde Heerschappye, over d' Guineefche Goudt Cufte, met haar predeceffeurs d' Portugeesen, gantsch niet verdedi- gen can.

Daarom sy met een nieuw *figmentum* weder te velde treckende, ten tweeden setten; dat sy naderhandt verscheyden Contracten, met d' Oversten des Landts hebben gemaackt, daer door eenige der Naturel- len, sijn aan d³ *Ho: Mo: Heeren Staaten Generaal*, en d³ *Westind: Comp:* absoluyt souden gesubmitteert hebben.

Maar hoe rymt sijn dit met malcanderen, te weten; d³ *Westind: Comp:* soude dese *Superioriteyt* over d' heele *Guineefche Cufte*, van de Portugeesen geerft, en oock te gelyck d' selve van d' Opperhoofden in Guinea gecocht hebben? Syn het niet sulcke contrarieteyten, diemen in sodanige bouvallige Saack pleegt te gebruycken?

Want syn d' Naturellen, wegens d' Portugeesen, alreede haar (te weten d³ *Westind: Comp:*) subject en onderdanig geweest; Wat heeft hun dan gmoveert, haare *Superioriteyt* daar naar eerst, van d' Opper- hoofden des Landts (waar onder't eerste hoofst een Coninginne van d' Minefche volgens d' Remonstrantie syn moet) te koopen?

En hebben d' Hoofden der Naturellen d' maght ghadt, haar Hoogheyt en Regeringe (gelyck d³ *Westind: Comp:* voorgeeft) aan haar door Contracten te transporteren; Soo en syn sy immers t'vooren haar Vasallen niet geweest: En syn sy 't geweest; soo en heeft sulcks door Contracten naderhandt niet behoeven te geschieden.

D³ *Westind: Comp:* en kan oock nimmermeer bewysen, dat d' Na-
turellen

turellen sulcke Contracten oyt met haar hebben geflooten, waar by sy haar Hoogheyte en Regeringe, aan d³ *Ho: Mo: Heeren Staaten Generaal* en d³ *Westind: Comp:* fouden getransporteert, en sigh aan d selve onderdanig gemaect hebben. *Cretica somnia sunt, & non entium accidentia.*

D' gantsche Weereldts is genoech bekend, dat in Africa, en insonderheyte op d' Guineefche Custe, verscheyde Coningen tot dato noch Regeeren, als daar syn onder andere, d' Coninck van *Commendo*, d' Coninck van *Fetu*, d' Coninck van *Sabouw*, d' Coninck van *Fantyn*, d' Coninck van *Acraa*, d' Coninck van *Arda*, en veel diergelycke meer; onder welke geen is, die niet in syn Landt obsoluyt regeert, waar tegen geen Hollander sigh reppen derft.

En moet d³ *Westind: Comp:* geen noch meer en wel t' observeeren is, aan d' Coningen, onder wiens gebiet sy haar Casteelen, Forten, ofte Logien heeft, en handelingh dryft, haar maandelycke contributie, om dat sy daar getolereert worden, betaalen.

Een heerlycke *Superioriteyt!* Een treffelycke *Praeminentie!* die sy met d' minste boeren, in gantsch *Europa* gemeen heeft; want, als d' selve haar schuldige contributie, aan haar Overicheyt maar voldoen, syn sy op sulcke manier alle vry, en hebben 't selve Recht.

En wanneer d³ *Westind: Comp:* sigh tegens d' Hoofden van 't Landt wil opponeeren, gelyck dickwils is geschiet; soo werden haar luyden in die plaats, sodanigh benauwt, selfs oock aan 't Casteel d³ *El Mina*, dat sy niet alleen met d' Naturellen gantsch geen handelingh dryven; maar oock geen levens middelen, ja niet een dronck verck water van haar becomen connen, 't en sy, sy den selven met een Fles Brandewyn ofte iets anders, eerst los maacken.

'T en is niet anders als groot spreekken, waarmede d³ *Westind: Comp:* d' Weereldt poogt te abuseren, en ander hooge Potentaten van d' vrye Guineefche Custe aftehouden; maar daar hoort meer toe, als groote woorden, en langfame treden, om jemant van syn Recht en Gerechtigheyt te priveeren.

Boven dien, soo werdt d³ *Westind: Comp:* niet anders, als andere hooge Potentaten haar onderdaanen, gelyck *Inwoonders* des Landts, in *Guinea* getolereert.

Blyckende 't selve noch claarder daar uyt; dat soo wel d' *Westind: Comp:* als d' Coninckrycken soo op Guinea, haar Negocie en trafiquen dryven, door Contracten, en niet gebiedender wyse, met d' Opperhoofden des Landts handelen moet.

Nu, hebben d' Coningen des Landts d' macht, dat sy met d' *West-Ind: Comp:* tracteeren connen: Waarom dan niet even soo wel met andere Coningen en Potentaten? Dewyl 't haar vry staat, d' Commerciën in haar *territorien*, 't sy d' selve groot ofte cleyn syn, aftewyfen of te vergunnen.

Getuygt niet d' experientie, dat gemelde Coningen, met *Engelant*, *Denemarcken* en *Sweedens*, diergelycke Contracten hebben gemaackt?

En souden dan deese niet eeven soo wel *Juris efficaciam* hebben, en æquè valideeren connen, als die soo d' *Westind: Comp:* vermeent gemaackt te hebben? Dat soude wonder syn.

Indien dese nu, met geen ongerymde en opgeraapte *interpretatiën* onderstut worden, soo sal oock dit punct, nevens d' voorgaande, daaren vallen; en aan alle Europæische Potentaten bekend worden, hoe stout en verwogen d' *Westind: Comp:* geweest, en alsnoch is, met sulcke proceduren, 't Recht der Commerciën, te retardeeren, en aan sich te trecken.

Is niet aan d' gantsche Weereldt bekendt, dat d' loslycke Croon *Engelant*, soo veel Jaaren herwaarts aan *Cormentyn*, en ander plaatsen meer, in Guinea d' possessie gehad, en handelinghe gedreeven heeft?

Heeft niet *Sweedens* voor veel Jaaren, met consent der Coningen des Landts, het Casteel aan *Cabo Cors*, d' Fortressen aan *Annemabo*, *Tacquerary* en d' Logie aan *Orson* gebouwt, vreedelyck besecten, ende aldaar getrafiqueert?

Oock met d' *Westind: Comp:* en haare bediende in Guinea, sulcke vriendt en nabuerschap gepleeght, dat de Hoofden derselven, dickwils malcanderen vriendelyck besoght, en wel getraficeert hebben?

Is 't niet notoir, dat te dier tyt, als d' *Sweedens*, het Casteel aan *Cabo Corso* gebouwt hebben, geen Hollander aldaar te hooren ofte te sien geweest is?

Moet niet d' *Westind: Comp.* bekennen, dat d' Fortressen aan *Annamabo* en *Tacquerary*, gelyck oock d' Logie aan *Orsouw*, voor deesen van d' *Sweedens* door Contracten, met goet contentement van elck Coninck, onder wiens Jurisdicctie, de selve waaren reforterende, opgericht en gebouwt syn?

Dat alles heeft d' *Westind: Comp.* gesien, en tegen d' Coningen des Landts sich niet roeren; noch onderneemen derven, de Sweeden sulcks te disputeeren: Maar ter contrarie hebben sy deselve, soo lange Jaaren als sy daar gesubsisteert hebben, by haar geruste possessie, in vreedelycke nabuerschap moeten laten.

Heeft niet d' Coninck van *Fetu*, met communicatie van syn voornaemste Cabociers of Ministers, door openbaare bondige contracten, den Berg *Amanfro* met desselvs Zee-stranden, als mede een vrye Logie aan Cabo Corfo, nevens de vrye handelinge, aan en afvaart aldaar, aan *Uwe Coninckl: Mayest.* en desselvs *Geoetroyeerde Africaansche Comp.* eygendomlyck vercocht? D' welke Berg *Amanfro* nu *Fredericksborgh* genaamt, voor deesen woest leggende; nu eerst door d' *Coninckl: Geoetroyeerde Comp.* bebouwt, en tot d' Negotie geprepareert is geworden.

Gelyck oock d' *Westind: Comp.* in haar Remonstrantie selve bekent, dat deesen Berg haar geheel onbekent is; Waarom sy oock d' selve een ander naam opdringht:

Stellende, dat deesen Berg en *Congo* een is, en in het Coninckryck *Sabouw* leyt; willende deese beyde geerne (gelyck eertyts d' kinderen *Enakim* den Berg *Pelion* op *Offa* te dragen sich onderstaan hebben) in een brengen.

Alle d' geene die d' Guineesche Goudt Custe bevaren, selfs d' *West-Ind: Comp.* bediende, is ten vollen bekendt, dat *Fredericksborgh* en *Congo*, twee diverse plaatsen, jaa onder verscheide Coningen leggende syn; te weten, *Fredericksborgh* in't Coninckryck *Fetu*, en *Congo* in't Coninckryck *Sabouw*.

Was daar eenigh naardencken by d' *Westind: Comp.* sy soudensich sich schamen, sulcke handtastelycke vercierselen voor te brengen, en neffens d' Waarheyt heen, met 't houtie te loopen.

Soo sy haar herfenen niet t'eenemaal op d' rugge draaght, soo moet sy bekennen, dat, ter tyt wanneer d' Deenschen Commandant, met d' Coninck van *Fetu* over *Fredericks-borgh* ende d' Logie aan *Cabo Corso*, mitsgaders d' vrye handelinghe af en anvaart aldaar was contraherende, d' *Westind: Comp.* niet een coorn sandt aan *Cabo Corso* hadde; veel min een eenigh Hollander aldaar te hooren ofte te sien was.

Waarom en heeft dan de Coninck van *Fetu*, niet soo wel met de *Coninckl: Deensebe Comp.*, als met d' *Engelsbe*, (hebbende meede aan *Cabo Corso* haare Logie en handelinghe) contraheeren connen ?

En connen niet soo wel d' opgerichte Contracten, als d' heele *Fetufche* Regeringe genoegsaam doen blycken, dat d' Coninck Heer en Meester in syn landt is ?

En heeft niet de Coninck van *Acraa*, synde Souverain Regent, soo wel macht, met d' *Coninckl: Deensebe*, als met d' *Westind: Comp.* te contraheeren, en in syn Coninckryck Privilegie en vryheydt te geven; gelyck met den Bergh *Congo* geschiet t' syn, alreede verhaalt is ?

Soo dat hier uyt onwederस्पreeckelyck resulteert, dat d' *Westind: Comp.* volgens haar eygen stellinghe, ofte dien coop moet laten valideeren, ofte oock haar regres en guarande, aan d' Respectivè Coningen als vercoopers, *per actionem ad interesse*, soecken.

Waar blyft dan al wederomme d' gephantascerde *Superioriteye* van d' *Westind: Comp.* over d' Custe van *Guinea*? Moetende sy sich soo wel als andere Natien, aan d' Coningen des Landts submitteeren, haar contribuereen, en sich wel neerstelyck wachten, d' een ofte d' ander der selven, en infonderheyt den Coninck van *Fetu* en *Acraa* te disgusteren, om de selve sich niet op den hals te haalen, en wat sy doen connen, met haar Schaade, gelyck sy te vooren dickwils hebben bevonden, niet te moeten gevoelen.

Wat is nu eyndelyck d' oorsaacke waarom d' *Westind: Comp.* sulcke openbaare hostiliteyten pleeght, en daar door aan d' *Geoctroyeerde Coninckl: Comp.* haare rechtmatigh gecochte plaats en te bevaaren, ende te behandelen, verhinderen ende verbieden wil ?

Voorwaar geen ander ter Weereldt, als dat sy maar alleen een *monopolium*, op d' Custe van *Guinea* soeckt door te dringen; en

Blyckende 't selve noch daar uyt dies te meer, dat *d' Westind: Comp:* niet gefchroomt heeft, d' voorſt plaats in Guinea, door archliſtige bedriegelycke practiquen, *Uwe Coninckl: Mayest:* afhandigh te maacken, te dier tyt als den Hollandſchen Commandant *Jasper van Heuſſen*, den Deenſchen Commandant *Samuel Smidt*, doen in Guinea reſiderende, wys maackte, dat daar geen Deenen meer in *verum natura*, ende dien volgens niemandt van haar, om hun te ſecondeeren, in Guinea te verwaghten was.

Maar wel dat Sweedſche Scheepen, onder Engeliſche Vlaggen, om hun te overvallen, onderweegh waaren.

Leggende mits deefen het fundament, om den Deenſchen Commandant *Samuel Smidt*, en ſynen Coopman te bedriegen, ende met een *Judaspenningh te debaucheeren.*

In voegen *d' Westind: Comp:* in haar Remonſtrantie, ſodanigh en Verraders loon, noch ſyn ſuyverlyek exprimeert; mits dien ſy bekendt, aan den Deenſchen Commandant, een diſcretie van *vyf duyſent*, ende den Coopman van *vier duyſent* gegeven te hebben; daar by met opſet verſwygende, wat voor duyſenden, oft het *Silverlingen* gelyck *Judas* becomen heeft, oft *Goude penningen*, Ryckſdaalders, ofte Ducaten geweest ſyn.

Moetende nochtans *d' Westind: Comp:* tot haar eygen Schande uyt drucken, dat ſy dit gelt anders nergens voor gegeven heeft, als alleen om de Deenſche bediende, tot trouwloofe meyneedicheyt, om ſigh aan haar over te geven, te perſuaderen.

Echter derſt *d' Westind: Comp:* in haar Remonſtrantie ſtellen, dat hun Commandeur, door geen boofe handelinghe, verboden middelen ende corruptie, het Conincklycke Casteel aan *Cabo Corſo*, de Fortreſſen aan *Annemabo* en *Tacquerary*, mitsgaders d' Logie aan *Orſou* weggh genomen heeft; willende tegens d' handtaſtelycke evidentie, haar gepleeghe violenticen, hiermede noch wat bemantelen.

Siende dan dat ſy met al het voorgaande, verre ſoudè te cort comen, om daarmede haar overtuygde ſeyten te verantwoorden.

Soo comt ſy in haar Remonſtrantie met wat nieuws voor den dach; ſettende haar *Hydr. Lernea*, in plaats van ſyn afgehouden kop, een ander, die van ſelfs gewaſſen is; op den romp; Soeckende haar ſel-

Uwe Coninckl: Mayest: gelyck oock ander Coningen en hooge Potentaten, indien sy maar conde, daar van te *excludeeren*.

En daarom is het, dat deese, uyt louter ongerymde, 'en versierde suppositien, gebroeyde misgeboorte, niet en derft te voorschyn coomen; connende het helder licht der billyckheyt niet verdragen.

Even soo weynich is *d^s Westind: Comp:* bevoeght, sikh d' voorb plaatsen, te weten, het Casteel aan *Cabo Corso*, d' Forten aan *Annemabo* en *Tacquerary*, beneffens d' Logie aan *Orsouw* aantematigen.

Synde haar geenfins onbekendt, dat *Uwe Coninckl: Mayest:* de selve plaatsen door rechtmatige Wapenen Anno 1659. geconquesteert, en mits dien het selve Recht, dat d^s *Sweeden* by haar besittinge aldaar hadden, vereregen hebben.

Naardemaal d^s *Westind: Comp:* selfs glorieert, dat sy voor deesen, eenige Forten in Guinea van d' Portugeesen conquesteerende, 't selve Recht, dat sy (de Portugeesen) aldaar hadden, op sikh gebracht hebben.

Hoe! en heeft dan *Uwe Coninckl: Mayest:*, door haar rechtvaerdige Wapenen, niet soo wel Recht over haar geconquesteerde plaatsen gegregen, als d^s *Westind: Compagnie*?

Te meer alsoo d^s *Ho: Mo: Heeren Staaten Generaal* selfs, 'als neffens andere mede geweest synde Mediateurs, tusschen *Uwe Conincklycke Mayesteyt* ende d^s *Croon Sweeden*, in haar *replique* aan Syn *Coninckl: Mayest: van Vranckryck* Anno 1663. d' saacke dus hebben gedeceert: Dat d' voorb Forten, te weten, dat aan *Cabo Corso*, *Annemabo* en *Tacquerary*, neffens d' Logie aan *Orsouw*, niet alleen *Jure belli* wettigh syn geconquesteert, maar uyt kracht van d' Vreedens tractaaten tusschen beyde Noordsche Croonen, met al haar toebehorende Ge-rechtigheden, aan *Uwe Coninckl: Mayest:* syn gebleeven.

'T selve van d' andere Heeren Mediateurs in't minste niet worden-gecontrarieert.

Soo dat d^s *Westind: Comp:* noyt sodanig een *sinistere conclusie* en *absurde consequentie* sal connen formeeren, waar door 't geen van haar tegens andere valideert, van andere tegens haar geproduceert worden-de, soude krachteloos vallen.

ven en andere in te beelden, dat sy in Martio 1659. met *Hendrick Carlos*, over het transport van d' Deensche Forten, geaccordeert heeft.

Maar lieve! aanschouwt eens, hoe deese twee, sulck een kop op sulck een romp past; en met wat voor een schyn, sy sulck een notoire valscheyt, soeckt door te brengen:

Voor eerst droomt d' *Westind: Comp:* dat *Hendrick Carlos* in Martio 1659. over de *Deensche Forten en Logien*, met haar soude geaccordeert, en dienvolgens, uyt kracht van een wettigh contract, deselve aan haar gecedeert hebben.

Synde geen mensch ter weerelt, soo dom en slecht van begryp, die niet verstaan soude, datter geen Contract en can gepasseert worden, sonder te vooren daar over, of met spreekken, of met Schryven, met malcanderen te corresponderen.

Nu, laat de *Westind: Comp:* maar een eenige syllabe, van sulck een correspondentie op wysen: En niet connende, hoe sal sy bondige contracten, en d' contenta daar van connen produceren?

En geset, hoewel geensins toegestaan, daar was iets hier van te præsumeeren; Soo en heeft doch *Carlos* ter weerelt geen macht gehadt, om sonder *Uwe Coninckl: Mayest:* procuratie, weeten, en aldergenadigst consent, de voorß Forten aan andere te veralieneeren, ende te vercoopen.

In betrachtige dat *Carlos* met *Uwe Coninckl: Mayest:* van wegen syn exploiten liquiderende, de meer genoemde Forten en Logien, den 28. *Martij* door een wettige bondige acte, absolut gecedeert en getransporteert heeft; blyckende sulcks sonnen klaar, uyt de naartvolgende Formalien:

Sullende d' voorß Casteelen en Fortressen in Africa, te weeten, het Casteel an Cabo Corso, Annemabo en Tacquerary, mitsgaders d' Logie aan Orsouw, neffens alle Ammunisie en Cannon daar in begrepen, aan Syn Coninckl: Mayest: van Denemarcken en Noorwegen, etc. eygendomlyck, met al haar Recht en Gerechtscheden toebehorende syn en blyven; in voegen Hendrick Carlos deselve aan d' alderhoogstgemelde Coninckl: Mayest: mits deesen is cederende in transporterende.

Hoe heeft dan tot *prejudicie* van *Uwe Coninckl: Mayest:* Carlof sulcks connen doen? En dat hy dat te doen noyt eens van sins is geweest, blyckt genoegzaam daar uyt, dat hy (Anno 1660, geadverteert werdende, dat d' Heeren *Hollandfche Ambassadeurs*, synde doen ter tyt by d' pacificatie van d' Ioffelycke Noordfche Croonen, sigh hadden verluynen laaten: dat hy, Carlof, d' Casteelen en Fortressen in Guinea aan d' *Westind: Comp:* soude getransporteert hebben) syn selven met een openbaar Schrifte, by *Uwe Coninckl: Mayest:* van sodanige verfoyleyke feyten alderonderdanigst heeft gepurgeert; krachtig en bondigh toonende, sulcke beschuldigingen onwaarachtigh, en sodanige feyten van hem noch gedaan, noch gepoogt te syn, en mits deesen, sigh van alle Suspicien volcomentlyck ontlastende.

Soo mede heeft hy sigh op den 22. Juny 1660, naar verloop van 15. geheele Maanden, te weeten van den 28. Marty 1659. af te reekenen, (t'welcker tyt, hy, volgens het onwaarachtigh uytstroyen van de *Westind: Comp:* d' Forten soude overlevert hebben) van sulcke onbehoorlycke *impetitien*, by den Hollandtschen Ambassadeur, den *Hr: Vooghsangh* geexculpeert, gelyck volgt:

Titul: Myis met groote verwonderingh, van de Ministers van Syn Coninckl: Mayest: van Denemarcken voorgedragen, hoe U Excellentie aldaar by de Tractaen, aan Hoogst-gedachte Mayest: soude hebben se kennen gegeven, dat ick met d' Westind: Comp: deser Landen, over het Casteelen anexe Forten in Guinea, (voor deesen by my, met hoogst-gedachte Conincklycke Commissie veroveret) sulcker voegen soude syn verdragen, dat ick deselve aan de gedachte Comp: soude hebben getransporteert.

Nu is sulcks, dat ick naar het inneemen, niet alleen alle vlyt hebbe aangewendt, om deselve plaatsen, voor hoogst-gedachte Mayesteyt te conferveren, tot dien cynde by de geallieerde, des nodigh synde, wel assistentie is versocht, maar noyt het minste deel, dies wegen gecontracteert; veel min getransporteert. *Ja, het isser soo verre af, dat ick oyt sulcke gedachten hebbe gebadt, dat ick niet alleen de selve plaatsen, by eene pertinente acte. Syn Coninckl: Mayest: hebbe getransporteert;*

MAAR

maar oock den Opper-Commiss Jan Christiaan Canter, die het met den Commandant heeft overgelevert, aan d' Westind: Comp: in den Haage, gevanckelyck daar over doen intrecken, oock dieswegen van het Hoff Provincial, aan den Hoogen-Raad geappelleert synde; verclaart diso Canter, dat niet alleen, geen de minste intentie is geweest, door het inneemen der Comp: Volckeren, die plaatsen van syn Coninckl: Mayest: te ontvreemden, maar dat oock dieswegen geen transport, ofte eenige acte mede is gemaakt; inwoegen uyt neffensgaande Notariale Attestatie, breeder blyckt. ³T welck is de eygentlycke waarheyt, die U Excell: tot baar Gouverno hebben willen adviseeren; gelyck oock hier van copien aan de Deensche Ministers, mede is gegeven, blyvende, etc.

En can dit alles niet d' Originalen gedoceert werden.

Die nu hier uyt, het verkeerd bericht der Westind: Comp: niet handtastelyck can voelen, ende selfs uyt haar leugen, d' waarheyt bemerken; moet voorwaar blinder syn als *Potipbemus*; die hadde noch een Ooge, maar deese en heefter geen.

Noch vorder geeft d' Westind: Comp: in haar Remonstrantie voor, in Martio 1659. met *Hendrick Carlof* over het transporteren der Forten, finalyck vergeleeken te syn.

Gelyck sy oock Anno 1662. door den Hr. Resident *La Maire*, heeft laaten spargeeren, dat *Carlof* op den 12. Marty 1659. aan d' Deensche Commandant *Samuel Smidt*, dieswegen naar *Guinea* soude hebben geschreeven, ende dat daar op de overleveringe der Forten, effectieve soude geschiet syn.

Daar doch in deese geroemde Chartabelle, (indien sy immers een copia van Carlofs brief sal syn) niet met eenigh woort te vinden is, dat *Carlof* met d' Westind: Comp: over het transport van d' Coninckl: Forten soude veraccordeert syn; ofte eenige ordre aan *Samuel Smidt*, om dat accordt te effectueren, gegeven hebben.

Maar ter contrarie, set hy deese formalia daar in, dat in cas hem *Engelsche* oft *Sweedens*, overvallen wilden ('t welck doch niet geschiet is) hy alsdan in sulcke extremiteyten, en niet eer ofte anders, by de *Coninckl:*

vinckl: Geallieerden, als d' *Westind: Comp:* assistentie soecken, en sich daar van, uyt goede confidentie, bedienen wilde.

Geens is d' meninghe, dat hy 't Casteel ende d' Forten, om den Loon der Ongerechtigheyt, soude vercoopen, ende aan d' *Westind: Comp:* overleveren: Maar dat hy niet anders, als in cas van extremitteyt, en dan noch met deese clausul en reserve: *Dat dese posten 't allen tyden, in Coninckl: handen, wederom sullen moeten geresitueert werden*, haar Volckeren inneemen soude: Anders en meer, sullen ongepassioneerde menschen, daar uyt niet perffen connen.

Comende d' Saacke, mits deesen soo verre, dat het bewys, 't welck d' *Westind: Comp:* tegens andere inbrenghet; haar selve comt tegens de scheenen te springen.

En met opset vergeet sy daar by, den van *Carlof* aan *Samuel Smidt*, in April 1659. door d' *Westind: Comp:* Schip, gefondenen brief, te produceeren; belastende hem in tegendeel, wel expresselyck, sich neerstelyck te sullen wachten, *het Casteel ende d' Forten, in geen vreemde handen te laten geraacken*. Maar terwyl deese Waar, in haaren eraam niet is dienende, soo laat sy deselve, in verborgen Sacken steecken.

Ende geset, d' aangetrocken overvloedige bewysen, (dat *Hendrick Carlof*, d' Coninckl: Fortressen in *Guinea*, geensins te vercoopen, ofte aan d' *Westind: Comp:* te veralieneren, gelyck sy roept, geordineert heeft) en waaren niet voorhanden, gelyck sy waarachtigh syn; Soo spreeckt nochtans d' daat selfs, hoe onverantwoordelyck, sy de meergenoemde Forten, met praetyck en openbaar geweld, van haar wettige eygenaars, aan sich heeft getrocken.

Synde noch daar en boven gedachte *Carlofs* brieven, daar uyt de *Westind: Comp:* haar grondeloos argument, met d' aangecleefde verciereelen, den onkundigen meent op de mouw te binden; langh naar d' trouwloose overleveringh der Forten, d' welleke tusschen den 15. en 16. April des Nachts is geschiet, eerst in *Guinea* gearriveert: Moetende ten minsten twee Maanden tyt, op sodanigh een reyse gereeckent werden.

Het welck oock, soo wel met *Samuel Smidt*, als met *Joan Christian Canters* (die beyde van haar eedt en plight lightvaardigh afredende;

dende; met het ontfanghen van het verraders loon, voor het overleveren der Forten, Judas Broeders geworden syn) eygen handt bevestight werdt: Schryvende op den 15. April 1659. (wanneer sy in d' volgende Nacht, haar schelmstukken te werck stellen wilden) uyt *Cabo Corso* aan *Dirck Wilree*, die nu in d' *Westind: Comp:* dienst is; maar doen ter tyt, in Deensche plicht, aan *Annemabo* het Commando hadde: Hoe dat sy, namentlyck uyt getrouwer herten, en vriendt-nabuerlycker wyse, van d' *Westind: Comp:* Directeur *Jasper van Heussen*, *Gageldonck*, en *Roman*, geadverteert syn, dat twee *Sweedsehe Schœepen*, met *Engelsche Commissie*, daar omtrent waaren, en dat *Hendrick Carlos* (gelyck die woorden luyden) sigh dapper met d' *Engelsche* geconjungeert hadde, dieshalven sy goet vonden, dat hy (Wilree) spoedigh eenige Soldaten, comende van *Adia*, tot Secours inneemen soude, gelyck sy aan *Cabo Corso*, in d' selve Nacht oock doen souden.

Voegende daar noch expresse by; dat sy noch van *Hendrick Carlos*, noch van jemandt anders uyt *Denemarcken*, eenigh schryvens ontfangen hadden.

Lieve! waar blyft nu 't contract, dat d' *Westind: Comp:* met *Hendrick Carlos* geslooten heeft, waar op d' Forten soo ceremonicus souden getransporteert syn?

Sy behoort sigh te schamen, dese gepleegde boose feyten, noch onder een schyn van Overleveringh te willen verdedigen: Te meer, alsoo d' voorb' trouwlose boeven in haar schryven niet eens mentioneren, door eenige extemiteyt hier toe geneecessiteert te syn.

Soo dat sy door 't verraadt der beyde Trouwloosen, d' possessie der plaatsen becoomen heeft, en niet door Coop ofte transport, van *Hendrick Carlos*; ende derhalven, met 't exempel, *ejus quirem eandem duobus vendidit & alteri tradidit, &c:* wel mochten 't huys gebleven syn; aangefien dat even soo weynigh, de *venditio* aan twee, als de *traditio* aan een, hier uyt is blyckende.

Dit dan aldus naar d' waarheyt getoetft synde; blyckt *Sonnen*-claar, dat d' *Westind: Comp:* van haar Ongerechtigheyt, genoegsaam is overtuygt. Niettemin, willende 't Licht der waarheyt selfs niet sien; tracht sy andere, blindt en wys te maacken, dat wit, swart; en recht, crom is:

Sigh onderwindende, deese haar overtuigde violentien, met een gedrukt libel te justificeeren.

Hier op gaat sy, van trap tot trap, in haar boosheyt voort; en onderstaat sigh, den be-eedighden *Hendrick Carlof*, tot den vercierden coop te autoriseeren.

Stellende niet alleen, dat hy sulcks heeft connen doen, maar oock, dat hy't met recht gedaan heeft: Daar hy ter contrarie selve bekendt, geen macht daar toe gehadt te hebben; maar dat sy *speciali pacto*, voor *Uwe Coninckl: Mayest:* gereserveert syn.

Om nu sulcks te bereycken, neemt sy d' *Capitulatie*, 1657. den 1. Augusty met *Hendrick Carlof* geadinsteert, by der handt, poogende, hoewel te vergeefs, d' Woorden ende den sin daar van, met allerley opgesochte *interpretatien* en corruptien te verdrayen, om daar uyt te extorqueren, dat *Carlof* de Forten te transporteeren, bemachtight en berechtigt soude geweest syn.

Maar wordende d' *Capitulatie*, sonder eensydicheyt, met oprechte oogen aan-en ingesien; sal sigh bevinden, dat haar kracht, in alle poindenten sal staande blyven, sonder aan *Carlof* d' minste macht of recht te geven, de Forten, buyten *Uwe Coninckl: Mayest:* aldergenadigste consent, te vercoopen en te transporteren.

Want voor al staat vast, dat *Carlof*, uyt kracht van deese *Capitulatie*, het Casteel ende d' Forten in *Guinea*, in den Naame van *Uwe Coninckl: Mayest.* geoccupeert en ingenoomen heeft.

Maar dat, volgens het sustineeren van d' *Westind: Comp:* daar in soude begrepen syn, dat al't geene *Carlof* in *Guinea* quam te conquisteeren, selfs Forten en plaatsē, hem absolut en eygendomlyck soude toebehooren, en hy dienvolgens macht hebben, daar over naar syn welbehagen te disponēeren; en sluyt gantschelyck niet.

Aangesien, in den eersten *Articul* van dito *Capitulatie*, (die de *Westind: Comp:* met soo veel moeyte soeckt te verdrayen) van geen Forten en Casteelen in't minste gedacht werdt. Maar veel meer, dat hy, al't geene door hem, te Waater of te Lande soude coomen veroverd te worden, herwaarts naar *Gluckstadt*, ofte elders in een Haaven, die hy daar toe bequaam vinden mochte, optebrengen, schuldigh en gehouden syn soude.

Connende sulcks, sonder eenig tegensprecken, van geen Forten en Casteelen; maar, alleenlyck van bewegelycke goederen verstaan werden. En boven dien, soo en wert hem met geen eenigh woort gemitteert, 't Casteel ende Forten, naar syn behagen, aan *Uwe Coninckl: Mayest:* geallieerde te cederen. Gelyck *d' Westind: Comp:* selfs dwalende, andere soeckt dwalende te maacken.

Daar en boven, soo en seght den tweeden Articul, spreekende van 't Casteel en Forten, niet met d' minste syllab, dat d' Forten, van hem vermeerst wordende, 't syner dispositie en welbehagen, sullen mogen veralieneert en verhandelt werden:

Maar ter contrarie wel uytdruckelyck, dat sy tot *Uwe Coninckl: Mayest:* dienst, ende behoef van desselfs *Geoëtroeyeerde Africaansche Compagnie* sullen staan.

Gelyck oock voor de oprichtinghe van de voorb *Deensche Comp: Uwe Coninckl: Mayest:* met *Carlof* sodanigh getransigeert heeft, dat d' Forten en Logien, neffens al haar Artiglerie en Ammunitie, mitsdien aan haar (gelyck alreede bewesen) getransporteert en overgelevert syn.

Wordende sulcks met syn eygen missive, aan d' *Hr. Vogelsangb*, wel vyfthien Maanden daar naar, toegestaan en geattesteert; mitsgaders het onwaarachtigh seggen van *d' Westind: Comp:* sodanigh gerepousteert, dat hy, volgens syn formalien, noyt gedachten gehadt heeft, d' plaatsen te veralieneeren, en aan *d' Westind: Comp:* te transportceeren; neen-maar deselve veel meer, ter dispositie van *Uwe Coninckl: Mayest:* sorghvuldelyck te conserveeren, gelyck hy oock uyt vigueur van d' Capitulatie te doen, schuldigh was.

Want voor *eerst*, soo hadde *Carlof* de selve voor *Uwe Coninckl: Mayest:* sonder eenige assistentie van d' *Westind: Comp:* (doen ter tyt t' eenemaal onnodigh synde) met goet succes kloeckmoedelyck, onder *Uwe Coninckl: Mayest:* gehoorzaamheyt gebracht, en volgens kryghs gebruyck, met guarnisoen beset:

Ten *tweeden*, soo is mits deesen, 'tgeene van *Uwe Coninckl: Mayest*: by d' voorb Capitulatie, aangaande het stabilieeren van een *Deensche Africaansche Comp:*, en het employeeren daar toe van de Forten, en plaatsen in *Guinea*, was geconditioneert, met der daat ge-effectueert geworden.

Synde alreede dickwils gedemonstreert, dat de sodanighe plaatsen, absoluyt sonder eenige reserve, aan haar toege-eygent syn.

Waar en tegen *Carlof* alle in *Guinea* veroverde goederen en coopmanschappen, volgens d' in Martio 1659. opgerichte Capitulatie, alleen voor sich behouden heeft.

Daar anders uyt kragt van d' in Anno 1657. gemaackte Capitulatie, wanneer hy 't Casteel en Forten, niet veroveren, en aan *Uwe Coninckl: Mayest*. leveren conde; van alle geconquesteerde Goederen en Coopmanschappen, onder geloofwaardigen Inventario, hy den thien-den penning te betaalen schuldigh was.

Wanneer nu uyt d' Capitulatie genoegsaam blyckt, dat *Hendrick Carlof*, gelyck hy selve bekendt, niet bemachtigt is geweest, die in *Guinea* geconquesteerde plaatsen, aan d' *Westind: Comp:* ofte iemandt anders te transporteeren:

Hoe onderstaat sich dan d' *Westind: Comp:* soo kondtbaare Attentaten en violente proceduren, waarmede sy d' gemaackte Capitulatie bedisputeeren, en d' gepleegde Enormiteyten, op *Hendrick Carlof* werpen, en hem daar en booven, tot sulcke feyten, indien hy tegens de Capitulatie gehandelt hadde, autoriseeren wil?

Het argste van deesen allen is noch on-aangeroert; Wanneer de *Westind: Comp:* 't spoor der reedelyckheyt geheel te buyten gaande, voorgeeft, als of yan deeser syde door tresneeren (gelyck die formalia luyden) en met *Carlof* niet connende accordeeren, tot sulck beiegeenen reeden gegeven waare; daar doch d' openbaare Contracten, geheel anders en beter bewylen.

En dit is d' *Westind: Comp:* noch niet genoeg, sy derst in haar Remonstrantie noch voorgeeven, dat, alwas 't schoon dat *Carlof* door aanradingh, tegens syne Capitulatie gehandelt, en d' Conincklycke Forten haar overgelevert hadde, (gelyck hy doch niet gedaan heeft) in

sodanigen gelegentheyt, *Uwe Coninckl: Mayest:* deselve niet van de *Westind: Comp:* als besitters des geroofden goets vorderen connen; maar op *Carlofs* persoon haare guarande, hadden moeten soecken.

Waar nu by d³ *Westind: Comp:* eenige Liefde tot Gerechtigheyt te vinden, sy soude sulcke dwalende gedachten veel eer verbannen, als door openbaaren druck, aan d' *Weereldt* bekendt maacken.

Naar dit alles vaart d³ *Westind: Comp:* wyder voort; mit d' hoogste Onwaarheyt alleegerende, dat wanneer sy niet *Uwe Coninckl: Mayest:* Forten alsoo wegh genoomen hadde, deselve weder in handen der *Swarten* souden syn geraackt. Ende vermeent sulcks hiermeede te bevestigen: Dat d³ *Fetufibe Day Joan Claasen*, d' *Deensche* dagelycks was dreygende; moat kosten voor gelt geweygert, als *Slaven* getraceert, en voorgenoomen haar met den eersten, in *Sweedfche* of *Engelsche* handen te leveren.

Het is met d³ *Westind: Comp:* soo veel woorden soo veel fabulen; dewyl, gelyck alreede beweesen is, dat d' ongetrouwe *Verraders*, soo de *Forten* overgelevert hebben, in haar *Schryvens*, daar van niet een enigh woort gedencken.

Gelyck oock *Samuel Smide*, cort t'vooren eer hy syne goddeloose aanslagen werckstellig gemaakt heeft, in syne brieven niet genoegh t'roemen weet, d' goede affectie soo d' *Swarten* tegens d' *Deensche*, dagelycks waaren bewysende.

Die beyde heyloose *Menschen*, *Smide* en *Canter*, die dit *Schelmstuck* met *Jasper van Heussen* gespeelt hebben, weeten geen andere motiven, wegens het overgeven voort te brengen, als des van *Heussens* bedriegelycke *Impressien*; 't welck hy lichtelyck heeft connen te weege brengen, naardemaal hy gesien heeft, dat sy haar diefachtige *Vingers*, soo begeerlyck naar den *Judas* buydel uytgestreckt hebben.

Wat wil d³ *Westind: Comp:* sigh oock veel op *Joan Claasen* beroepen? Heeft sy vergeeten, dat soo dra hy d' trouwloose overgevinge, neffens der *Westind: Comp:* bedrogh bespeurt heeft, ende d' *Hollandfche* *Vlaggen* van 't *Casteel* aan *Cabo Cors* heeft sien afwaaien, 't selvige *Casteel* alsoo voort belegert, d³ *Westind: Comp:* weder afgenoomen, hun

hun Volck daar uyt gedreven, en also haar wrevelmoedige daat vergolden heeft?

Wordende sulcks noch te meer bevestigt, mits dien d' *Westind: Comp:* in haar *Remonstrantie* selfs sustineert, dat d' *Negros* op *Fredricks-borgh* voor d' *Deensche Comp:* een huys gebouwt hebben, ende d' *Coninckl. Deensche* Vlagge, daar van af hebben laaten waien.

Waar uyt dan immers ieder een oordeelen ende besluyten can, dat den *Day* niet is een vyandt van d' *Deensche* geweest; noch oock dat gedachte *Negros*, dit souden hebben derven onderneemen, indien haar Heer den *Coninck van Fetu*'t selve niet bevoolen hadde.

En by aldien, by d' *Westind: Comp:* (voor wiens oogen dit werck is geschiet) aan die plaats, over den *Coninck* en desselfs *Onderdanen*, het *Dominium* ende d' *Superioriteyt* geweest was; hoe draa souden sy achter Heer en knecht te gelyck geweest syn, om haar met geweld (waarmede sy doch seer gereet syn) weder buyten haare limiten te dryven, ende het *Te mei focu & causam dicite ferro* geintonert hebben.

En is dit een waarachtigh kenn-teecken, dat den *Coninck van Fetu* selve (en niet d' *Westind: Comp:*) Heer en Regent over syne Landen is. Waarmede dan der *Westind: Comp:* gepratendeerde, en ingebeelde *Superioriteyt*, in den diepsten afgrondt versoncken leydt.

En schoon sy sikh in haar *Remonstrantie* geerne weder daar uyt wil wentelen, soo valt sy doch immer dieper daar in; mitsdien sy sikh selve geheel onwettigh autoriseert, d' *Deensche* op d' *Guineesche* Custe de *Negotie* te verbieden, met dit prætext (in plaats van gerechtelycke verdediginghe) dat d' *Costuymen* des Landts met sikh brengen, dat niemandt gehouden sy, enige *Negotie* op die plaatsen, die een iegelyck in't particulier toecomen, te tolereren. En treckt dat by *ex occasione* aan, dat sulck een gebruyck in onderscheydelycke, tusschen *Vranckryck* en *Engelandt*, oock andere *Potentaten*, ende d' *Vereenigbde Nederlanden* gemaackte tractaten, geapprobeert werdt.

Op foodanighe gelimiteerde wyse; wanneer de *Onderdanen* de vrye *Commercie* op ieders Landen toegestaan werdt; dat sulcks maar van *Europa* te verstaan is.

Ende dat voor al op d' Custe van *Guinea*, door de *Portugeesen*,
Engel-

Engelfche, Deenfche, Sweedfche, en Nederlanders also gepractifceert werdt, dat een jegelycke Natie, haar eygen plaats behandelt.

Gelyck dan d' *Engelfche d' Westind. Comp.* niet toelaaten aan *Cormentyn*, of andere haar toe-behorende plaatsfen, te Negotieeren, en wat diergelycke fabuleufe vertellinghe meer fyn.

Hier is nu evenwel den vogel by syn eygen fangh bekendt, en moet d' *Westind. Comp.* rondt uyt tegens haar wil, felve bekennen, dat haar d' geroemde Superioriteyt op d' Goudt Cufte niet toekomt: Dewyl boven gedachte Natien, haare posten foo hun rechtmatig toebehooren, en van hun gepoffedeert werden, alleen behandelen, en niemandt anders aldaar toelaten willen.

Dit leert oock d' dagelycksche ervaringhe, dat of wel de Coninck van *Hispanien, Masagam*, den Coninck van *Vranckryck, Gigery*, ende den Coninck van *Engelands, Tanger*, in *Barbarien* besitten; foo werdt nochtans geen onder deefe hooge Potentaten, dieshalven d' gantsche Barbarifche Cufte, figh approprieren en toe fchryven.

En noch min verbiet daar door d' een den anderen, op d' felve Cufte, en infonderheyt op syn eygen plaats d' vrye Vaart en handelinghe.

Waarom tracht dan d' *Westind. Comp.*: d' meester alleen te fpeelen, en andere met Nydt-giftige tanden af te byten; daar hun in't minfte doch geen heerschappye toecomt, en fy maar gelyck andere Natien, te Negotieeren getolereert werdt? Gelyck 't felve op syn plaats be- weesen ende verclaart is, waar heen men figh refereert: En vallen alsoo d' *Westind. Comp.* op fulcke valsche praesuppositis gebouwde *Jura superioritatis* t' eenemaal daar heen, en verlopen gelyck als water.

Waarmede wil fy nu haar eygen gepractifceerde *molimins* op de Guineefche Cufte vorder verdedigen? En hoe wil of kan fy doch, daar fy selfs geen rechtmatige heerschappye heeft, maar daar d' fouveraine Coningen alles selfs poffedeeren, anderen Wetten voorschryven, ofte defelvige, uyt die plaatsfen met geweld verdryven?

Dat een iegelyck het fynige, wat hem rechtmatigh toebehoort, in rust, en met vreden besit, is recht en billyck: 'T welck oock van *Deenfcher* fyde, noyt is wederstreeft geworden.

Maar 't geene den eene goet geheeten is, moet den anderen niet qualyck afgenomen werden.

De Deenfche Comp: heeft noyt gefocht aan d' *El Mina*, of andere der *Westind: Comp:* rechtmatig toebehorende plaatsén, eenighe handelinghe te dryven, veel min gedachten gehadt, haar aldaar te turberen.

De Westind: Comp: bekendt selfs, dat sy aan *Cormentsyn* en ander Engelfche plaatsén, oock niet handelen derft.

Ten overvloet is beweezen, dat *Uwe Coninckl: Mayest.* het Cafteel aan *Cabo Corso*, d' Forten aan *Annemabo* en *Tacquerary* rechtmatig toecomen, al is't schoon dat d' selve haar, en d' zelfven *GeoEroyeerde Affricaanfche Compagnie* van d' *Westind: Comp:* door verboden middelen af handigh gemaect syn.

Boven dien heeft men van deser fyde, door middel van een eerlyck en openbaar contract, den Berg *Amanfro*, soo nu *Fredericks-borgh* genaamdt is, met d' zelfven Zee-ftanden, als meede een vrye aan- en afwaart, van den Coninck van *Fetu* gecocht: En dat al te dier tyt, wanneer d' *Westind: Comp:* niet d' waarde van een boon in *Cabo Cors* meer was, ofte hadde.

Met wat recht heeft sy dan deefe plaats, jaar en dagh te water belegeren ende befchieten, alle aan- en afvaart verhinderen, alle *Deenfche* fcheepen, welck daar arriveerden, met Vier en Swaart verjagen, ende eenige d' zelfven geheel weghneemen konnen?

Is fulcks niet een rechte *piratey*? Voorfeecker is het! Want geen onpareydigh mensch can het anders titulereen; d' *Westind: Comp:* mach de faack bemantelen soo sy selfs wil.

Dat d' *Westind: Comp:* op *Orfouw* (nu *Christianus-borgh* genaamt) het alderminste oock niet te seggen heeft; is hier voor *Largo* gededucceert.

Daar by is bekendt, dat d' *Engelfche* soo wel als d' *Deenfche*, aan *Cabo Corso* een Logie, en d' vrye handelinghe hebben: Echter can de *Westind: Comp:* haar gepleegde quaat, selfs niet fwygen, maar glorieert daar op in haar Remonstrantie, hoe sy d' *Engelfche* in plaats van courtoisie, met haar cannon bejegt heeft; en wert hier op soo moedigh, dat sy't selve tegens d' *Deenfche*, als een heerlyck fundament van haar faack allegeert.

Overvloedigh is beweefen dat d' *Westind. Comp.* soo wel als andere Natiën, op d' *Affricaansche Goude Custe*, maar *precario* negotieert, dat d' plaatsen, Forten en Logien, haar en haare vorfaaten, maar door Coninckl: gunst ingeruymt ende verleent syn geworden, en dat sy d' selve noyt anders gehadt heeft, en noch besit: *Siquidem in his que à Principe habere & impetrare neceffe est, possessio, vel quasi, presumitur precaria.*

Veel minder can haar een sodanige Superioriteyt toewassen, Waar door sy sigh voor een Heer des geheelen Landts uytgeeven, en andere Potentaten, die neffens haar daar ter plaatse, *codem jure & eadem libertate* possessie hebben, d' vrye vaart en negotie, beletten en weeren can. Dewyl met haar eygen (doch tegens haar wil) gedaane assertie, uyt d' Remonstrantie is te bewysen, dat sy van ieder Schip soo sy aldaar becoomt, d' Coningen des Landts een gewisse recognitie geven moet. En schoon sy alle Naamen opsoeckt, om dit kindt te herdoopen, soo heeft sy echter geen gevonden, die 't selve met eenige schyn van Recht, soude connen toegepast werden.

Daar en booven soo moet sy noch behalven dit, d' Coningen des Landts, aan die plaatsen daar sy haar Forten en Logien heeft, gelyck andere Natiën doen, den Maandelycken tribut, 't sy dat daar scheepen coomen ofte niet, volcomentlyek betalen: Gelyck het aan d' *El Mina* selfs alsoo moet geobserveert werden.

Het sy nu datmen dit doopt en noemt, *Tribuut, Tol, Recognitie*, of hoemen anders wil, soo en is, noch en werdt daar uyt geen teeken, en *nota Superioritatis*.

Alle Recht-verstandige Luyden sullen bekennen, en d' *Westind. Comp.* selfs, moet het *notie velis* toestaan, dat sulcke en diergelycke gifte of Recognitie, *vera signa ac symbola subjurationis* syn, ende dat daar en teegen d' *exactio & receptio* derselven, *indubitata tessera sublimioris eminentie* syn, waar door de *Jura superioritatis* 't eenemal *liquidò* geprobeert connen werden.

Noch vorder climt d' *Westind. Comp.*, roepende met haar fabulen uyt d' Remonstrantie, in het bosch soo vreeslyck, dat selfs d' boomen daar van schudden; te weten, dat op d' heele *Guineesche Custe*, niet een eenigh Landtschap gelegen is, 't welck de *Ho: Mo: Heeren Staaten*

Generaal der Vereenigde Nederlanden, gvoad Majestatem, ende haar *gvoad proprietatem*, niet subject en toebehorende is: Dewyl sy d' selve als conquesten naar veroveringh des Casteels d' *El Mina*, van d' Portugeesen *titulo possessionis & prescriptionis* behouden heeft.

Op sodanigen manier moeste den grooten *Oceaan* beneffens geheel *Africa*, d' *Westind: Comp:* alleen toebehooren, en alle Natien van de vryheyd der vaart, niet alleen op d' Custe van Guinea, maer overal ge-excludeert syn; 't en waare dat sy t'vooren eenige permissie van haar becoomen conden.

Maar dese verdichte chofen, tot een bewys gebracht synde, sal men haast bevinden, dat d' selve niet veel van een Fabel differeren.

En insonderheyd soo geobserveert werdt, hoe geheel verre d' Guineesche Landtschappen, niet alleen over de *Goudt-* maar oock over de *Greyn-Tandt-* en *Slaven-Custe* sich strecken, dan sal in betrachtighe van d' situatie, en overgrooten omtreck, dese ingebeelde hoogheyd en Heerschappye haast vervallen.

En sal niets connen helpen, dat d' *Westind: Comp:*, met d' aankomst der Portugeesen, ende d' toelatinghe des Conincks *Caramanza*, tot het opbouwen van een coophuys, dit alles soeckt te ondersteuten.

Wytloopigh is gedemonsteert, dat door d' besittinghe van 't Casteel d' *El Mina*, d' *Portugeesen* geen Superioriteyt over den Coninck, in wiens Ryck het leyt, als mede over andere Coningen, met wiens verlossy Logien gebouwt en handelinghe hebben gedreven, oyt gehadt, of te krygen getenteert hebben. Werdende oock noyt van haar gesocht, tertyt sy 't Casteel gebouwt, en onder des Conincks Jurisdicctie geleeft hebben, andere Potentaten en Natien, d' aanvaart ende d' commercie te beletten, veel min d' selve te exterminieren; gelyck d' *Westind: Comp:* met geweld nu ettelycke jaaren herwaarts gedaan heeft.

Het en is niet vreemdt, dat d' *Portugeesen*, gedurende den oorlogh met d' *Hollanders*, d' *Westind: Comp:* onder 't Casteel d' *El Mina*, en andere haar in dien tyt (*per concessionem* der Coningen des Landts) besetene Logien, niet hebben tolereeren' noch lyden willen; dewyl sy openbaare vyanden en in vollen oorlogh begreepen waaren: Maar geenfins dat sy daar door eenigh *Dominium*, of eygendom op d' *Goudt-Custe* wilden doordringen.

En soo d' *Westind: Comp:* dies ongeacht, sich hadde onderstaan, op d' Goudt Custe te negotiëren, soo soude 't selve doch heymelyck en door lordendrayery hebben moeten volbragt syn geweest; dewyl d' Coningen des Landts het niet geconsenteert hadden.

Dieshalven geheel frivoöl en nietigh synde, 't geene, waarmede d' *Westind: Comp:* aangaande haar Mayesteyt, Hoogheyt, possessie en eygendom over d' Landen van Guinea, in d' Remonstrantie met een ydele speculatie, tegens alle waarheyt, is glorieerende.

En even soo veel is te achten ende te gelooven, dat de Coningen en derselven onderdanen in't Landt, haar souden subjeet en onderdanig syn, oock alsoo, dat sy haare *Jura & regalia*, daar door d' Portugeesen souden gecedeert hebben; om dat sy haar op hun begeeren, hebben gepermitteert Forten en Logien te bouwen, en met de Inwoonderen over 't een en 't ander, uyt kracht van d' opgerichte contracten, te handelen ende te sluyten.

Want 't een heeft seer wel geconcedeert, ende 't ander gereserveert connen werden; dewyl bekendt is, dat d' *Jura Superioritatis*, van de *rebus privatis* gesepareert syn, ende dat het *jus concedendi*, *hujus modi libertates*, onder d' *Regalia* getelt wordt.

In voegen de Coningen d' selve verdedight, ende noyt het minste daar van, aan iemandt onder eenigh prætext gecedeert hebben; alsoo dat het contrarie niet eens gepræsumeert werden can, aangesien d' sodanighe, *actus de genere eorum* syn, *que non solent facillè concedi; castra saltem & alia loca singularia & specialia ad usum commerciorum sunt concessa, non per quandem potestatis abdicationem aut exaquatationem; sed per communicationem, concessionem, & modum beneficii.*

De *Westind: Comp:* noemt sulcke plaatsen in haar Remonstrantie sels, uytgefette of afgescheydene Colonien, ende dat d' Portugeesen tot dien eynde, d' Forten aan *Axem* en *Chama* geleght hebben, op dat sy voor overval, daar in seecker mochten syn: Sy en hadden sich sodanig niet behoeren te bevreesen, wanneer alles in die Landen, *quoad Majestatem* haar onderdanig geweest was.

Genomen dat d' Coningen in diergelycke concessien, al iets *cum modificatione* vergunt hadden, en dat d' *Westind: Comp:* den tol van den

den vyfden vifch, 'aan d³ *El Mina* mochte hebben, 'foo en brengt evenwel 't selve geen Superioriteyt, of Heerschappye des Landts met figh, noch en is oock niet *ultra provinciam assignatam & loca concessa* te extendeeren.

En noch min can d³ *Westind. Comp:* met en neffens haar regeeren.

Sy syn Coningen uyt krackt van Regeringhe, macht en Hoogheyt, fynde gefundeert, niet op eygene persuasie, gelyck d' phantafien van d³ *Westind. Comp:*, maar op eene volgens alle rechten, wettige possessie; en dienvolgens, sonder eenigh tegensprecken bevoegt ende bemachtight, alle Potentaten en Natiën (gelyck als in't begin de *Portugeesen*, en daar naar d³ *Westind. Comp:* wedervaren is) in maniere gelyck boven gedaght, te vergunnen, niet alleen d' vrye aanvaart, en opbouwinge eeniger Forten en Logien, maar daar beneffens, met haar en haare subiecten, in hun Coninckryck en territorien, vry en ongemolesteert te negotieren, en hier by van alle concessien, figh vruchtbaarlyck te bedienen.

Op d' *Greyn-Tandt- en Slaven-Custen*, bevinden figh mede diergelycke *Emclumenta imperii*, alwaar d' Coningen, *Omnimoda Jurisdictio*, met al haar aanhang, graden en gerechtigheeden, in haar Coninckryck en Landen is toecomende.

Vermogende d' gedroomde competentie en verdichte *Dominia* van d³ *Westind. Comp:* noch minder daar tegen; aangefien d' *Portugeesen* aldaar geen voet Landts gehad, oock geen Forten ofte Logien, noch *per modum concessionis*, noch *per modum contractus* beseeten hebben: En wat alsoo van haar niet gepossedeert is geweest, dat heeft oock de *Westind. Comp:* op figh niet transfereren connen.

Wat voor een rechtvaerdige *possessie* ofte *prescriptie* heeft de *Westind. Comp:* door occupering van 't Casteel d³ *El Mina*, en andere ver buyten 't selve Coninckryck (waar in 't gemelte Casteel leyt) leggende plaatfen, op d³ *Greyn-Tandt- en Slaven-Custe*, op figh connen brengen? Ende waarmede heeft sy, gelyck sy billyck doen soude, sodanigen titul wel connen bewyfen?

Vorwaar niet met d' minste acte, jaa niet met een eenigh letter, dat eenighe figh d' Heerschappye en 't gebiet der *Ho: Mo: Heeren Staa-*

ten Generaal, absolut fouden gefubmitteert, en haare Stranden en Landen opgedragen hebben. De Remonstrantie fecht het wel, maar 't is d' *Westind: Comp:* onmogelycke bewyfen.

Doch merckende dat niemandt naar dese pypen wil danfen, fet fy d' ryen geheel om, en brenghet een paar ander schoenen voor den dagh; sigh latende verluynen, dat op d' gantsche Guineefche Cufte geen Landfchap fy, alwaar fy niet haar Forten en Logien heeft, *ten eerften*.

Ende *ten tweeden*, dat fy met de Coningen des Landts, haare contracten sodanigh geclausuleert heeft; dat aldaar geen andere Natien als fy Negotieren mogen.

Beyde is ydel, en even soo weynigh te gelooven, als te bewyfen.

En of fy, hoe wel te vergeefs, 't *imperium* over soo veel Coninckrycken en Landen, haar selfs toefchryven wil, soo moct fy nochtans de Coningen haare Landts-hoogheyte ende gerechtigheyte ongeturbeert laaten: Ende daar fy t'vooren alles onder haar Subjectie, en Jurisdicte, als haar eygen goet wilden betuynen, en naar haar trecken; soo laat fy echter den teugel, van sulck een aangematigde Hoogheyte, dapper fchieten, en wil nu *ex capite contractus* den ketel overhangen.

Maar alle Weerelt-kundige, en insonderheyte de Zee-varenden luyden, is genoeg bekendt, dat d' *Westind: Comp:* tuffchen *Cabo Verde* en d' *Goudt-Cufte*, niet een eenige handels *Logie*, veel min eenige *Forrefften* heeft ofte besit: Buyten die, soo fy in d' rivier *Gambia* voor corten tyt, den *Hersogb van Courlande* afgenomen heeft.

Laat d' *Westind: Comp:* doch bewyfen dese haar grootmachtige Ryckdom, en toonen die plaats, in dit, over eenige hondert duytsche mylen streckende district; waar in fy haar groot Babel gebouwt heeft:

Maar sulcks onmogelyck, oock dese Casteelen en Logien niet op Aarden, maar in d' lucht, en in haar herffenen gebouwt fynde, soo sal fy sigh soo langh verbergen, tot dat fy weder te voorschyn gelaaten, en ter noordruft vergunt werdt, vor haar Scheepen en menschen, Water en hout te halen; want fy sulcks gelyck andere Natien, nergens als van d' Inwoonders, en met consent derselve; en dat niet eens sonder recognitie, obtineeren can.

Niettemin so moet noch alles onder der *Westind: Comp:* gebied staan,

staan, en haar toebehorigh syn : *Verba sesquipedalia sunt*, waarmede sikh d' Coningen in haar Heerschappy niet deturbeeren, veel min landt en luyden afrotsen, en andere in haar plaats sieten laaten.

Geset, sonder verkortinghe der Waarheyt, d' *Westind: Comp:* hadde in sulck een groot begryp, al d' een of d' ander Logie, gelyck sy doch niet heeft:

Soo en kan sy evenwel daarmede niet d' geringste Superioriteyt; over geheel Guinea sikh toe-eygenen; *Territorium seu districtum habere non dicitur is qui quid speciale in territorio habet*, en hoe seer sy oock daar naar streeft, soo en sal sy doch d'selve even soo weynigh, als het geheele Landt obtinere connen.

Den Coninck van *Arda* of een ander, op d' in de bocht leggende Slaven-Custe, alwaar d' *Westind: Comp:* tot bewaaringh van haar Slaven, misschien een Logie heeft, gevraagt wordende, of hy haar mitsdien 't Regiment, ende den Handel daar alleen te voeren vergunt hadde? Hy soude regt uyt van neen antwoorden, en dat het soo wyt daar van is, dat sy oock selfs soo wel als ander Natien, hem als Coninck en overicheyt des Landts, de opgestelde tol betalen moet: Invøegen sy noch Hout noch Water, sonder sodanighe giften becoomen can.

En *ad speciem* te gaan, sy moet van alle sortementen der ingebrachte waaren, 't sy van yfere Staven, Copere-beckens, Caraaen, Messen, of diergelycke, vyf stuks *in signum recognitionis* betaalen.

'T en maackt oock geen considerabile Superioriteyt, dat aan de *Westind: Comp:* den vyfden visch, van de Negros aan d' *El Mina* woonende, moet gegeven worden.

Den oorspronck hier van regt geexamineert synde, salmen bevinde, dat deese visch-tol, door d' *Portugeesen* van een *Negerin* gecocht is. En is een ellendigh gevolg dus te willen concludereen: D' *Westind: Comp:* heeft den tol der visch, door coop aan sikh gebracht,

Ergo, syn 'haar alle die aan d' Zee en rivieren leggende Landen, subject en onderdanigh.

Geheel licht can dit gerefuteert werden, uyt 't exempel van alle Coninckrycken, Vorstendommen en Landen, alwaar selfs verscheyde Edeluyden, en andere vasallen, niet alleen den Tol van d' visch; maar de

de visscheryen selfs in eygendom besitten, en echter vasallen en onderdanen des Landt overicheyt, syn en blyven.

De *Westind: Comp:* noemt het selfs een tol in d' Remonstrantie, welck d' *Portugeesen* aan *Axem* en *Chama* d' Coningen hebben moeten betalen, tot erkentenis van haar opper-Heerschappye.

En op een ander plaats, dat d' inlandsche Coningen, de Coopluyden met exessive tollen beswaarden, tot dat eyndelyck d' Coningen, iets daar van geremitteert hebbende, (welcke *remissio* oock *de jura superioritatis* is) ieder Schip een *santo* heeft moeten betaalen; nochtans en sal dit by haar noch geen recognitie syn, door welke d' *præcaria possessio* can beweesen worden.

Even soo weynigh can d' *Westind: Comp:* waar maacken, dat sy met soo veel, in sulck een grooten begryp van soo veel Landtschappen, regeerende Coningen, diegelycke geroemde contracten opgericht heeft; inhoudende *dat niemant als sy aldaar negotieeren souden.*

Lyt het oude gebruyck, van veele Jaaren herwaarts, blyft waar en seecker, dat d' vrye Guineesche *Greyn-Tandt - en Slaven-Custe*, soo wel onder *Roomsche Keyfertycke*, als *Uwe Coninckl: Mayest:*, en ander souvraine Potentaten Vlaggen, te weten, *Engelsche, Sweedsche, Holfteinsche, en Courlandsche*, veelvoudigh en onverhindert is behandelt. Want soo draa d' Naturellen op d' booven custe, eenige Schepen maar sien coomen, syn sy met 50, 60, en dickwils met 100. canoos teffens, d'selve aan boort gecomen, en haare handelinghe, wederfydts onverhindert gedreeven.

Synde 't selve van d' Coningen noyt verbooden, noch van d' Subjecten geweert, met eenige turbatie in de commercie te doen; Maar ter contrarie, syn sy met alle vriendschap bejegend geworden, alsoo dat de Negros liever met d'selve, als met d' *Westind: Comp:* luyden (van welck' sy somtyts qualyck getracteert worden) handelen en converfceren willen.

Voor deesen heeft d' *Westind: Comp:* sigh geen sonderlinge prærogative, voor andere, op d' Custe en in die Landen, aangematight ofte gebruyckt; maar noch andere potestates neffens sigh geleeden; de Coningen en Potentaten haar Vlaggen behooryck gerespecteert, en derselven Schepen, op d' vrye Guineesche Custe ongemolesteert gelaaten: Gelyck

Gelyck 't selve uyt voorgedachte schryven aan Jasper van Heussen, niet anders gejudiceet can werden, beveelende d³ *Ho: Mo: Heeren Staaten Generaal*, aan hem (van Heussen) sub dato ³s *Gravenhaage*, den 23. September 1659. dat hy in goede nabuyrlycke correspondentie, met de *Deensche Comp:* converseeren, en d'selve wel bejegenen soude.

'T welck een relevante en uytnemende rato is, *qua sola sufficit*, om d³ *Westind: Comp.* haar Souveraineteyt te repouffeeren: Want ('t geen wel te considereeren is) hadden sy eenighe Superioriteyt of eygendom aldaar, soo en souden de *Ho: Mo: Heeren Staaten Generaal*, haar niet bevoolen hebben, met d³ *Deensche Comp:* goede vriendschap te onderhouden, en d'selve wel te bejegenen, noch oock haar connen vergen, dat sy tegens haar interesse, deselve neffens sich souden lyden. Nu het sy dat sy 't gehadt hebben ofte niet, soo volgt doch onweder-spreekelyck, dat sy al het recht hier door, ofte geremitteert, ofte oock *facendo* geedeert en overgegeven heeft; gelyck sulcks by *Hugo Gro-tius lib: 2. de Jure pacis & belli cap. 4. n. 4.* te vinden is.

Maar geproeft hebbende, hoe soet en aangenaam het *vivitur ex rapto* sy; heeft sy aangevangen sonder onderscheyt, 't geene sy met haar Leeuw-s-claauwen, en Vossen-vel maar heeft connen afreycken, wegh te neemen, en daar en tegen andere het naarsien ende d' schaden gelaaten.

'T welck dan onder andere meer, oock met een levendige afbeelding betuygen connen, d' beyde Deensche Scheepen, den *Courier van Venetien* ende 't *Wapen van Gluckstadt*, beneffens d³ *Logie in Sira-Leona.*

En is dit eens voor al wytloopig gededuceert, om dat d³ *Westind: Comp:* haar onrechtvaerdige intentie, (waar door sy andere d' vrye vaart en Negotie op d' Guineesche *Greyn-Tandt-en Slaven-Custe*, als mede op *Uive Mayest. Geoetroyeerde Affricaansche Comp:* toebehoerende plaatsén, op d' Goudt-Custe, met geweld beletten derft) hier op heeft willen fundeeren.

Genoechsaam is oock hier vooren verclaart, hoe bedriegelyck de *Westind: Comp:* aan 't Casteel tot *Cabo Corso* gecoomen is, dieshalven onnodigh 't selve weder aan te roeren.

Die Casteel onwettigh besittende, can sy echter noch niet naarlaaten, dat van den Coninck van Fetu, rechtmatigh gecochte huys aan *Cabo Corso*, en in't selve d' vrye Handel, in een onbehoorlyck dispuyt te trecken; met prætext dat gemelde *Deensche huys*, onder 't cannon van het Casteel leght.

Voorwaar een nydige Wolfs prætenſie tegens 't Schaap; want sy weet seer wel, dat dito Casteel *Uwe Coninckl: Mayest.*, en niet haar, wettigh toebehoort, dewyl sy 't selve met 't grootste onrecht genomen heeft, en noch besit; moettende 't selve volgens alle Rechten, wederom geeyst ende geresitueert werden.

Op dat nu d³ *Westind: Comp.*: hier door sikh geen hoogheyt toeeygenen can; dewyl sy anders met sodanige Sprongen extraordinair veerdigh is:

Soo heeft d³ *Deensche Comp.*: van den Coninck van Fetu expres de vryheyt becoomen, 't selve huys te mogen fortificeeren, d' Coninckl: Vlagge daar van te laten waaien, en met cannon in defensie te stellen, soo wel en niet minder als 't Casteel; gelyck sulcks met d' openbaare contracten can beweesen worden.

En dit geconfidereert werdende, blyckt klaar genoeg, dat *Cabo Corso*, niet aan d³ *Heeren Staaten Generaal* of d³ *Westind: Comp.*: toebehoort: Invoegen oock d³ *Engelsche* haar vryen handel aldaar hebben.

De *Westind: Comp.*: behoeft sikh oock op den Coninck van Fetu niet beroepen, als of d' selve de *Jurisdicctie* aldaar niet en prætendeerde; maar haar violentie met goede oogen aangesien, en weynigh inclinatie tot d' *Deensche* gehadt soude hebben; en noch meer, indien haar Commandeur by dito Coninck voor de *Deensche* niet hadde geintercedeert, dat haar d' Swarten misschien al lang den hals soude gebroocken hebben.

Wie of d³ *Westind: Comp.*: op de mouw gebonden heeft, dat den Coninck van Fetu, aan *Cabo Corso* geen *Jurisdicctie* en prætendeert? Is 't haar vergeten, of wil sy het al weetende niet weeten, hoe dat gemelde Coninck haar quade feyten, op d' reede voor *Cabo Corso*, tegens de *Deensche* en *Engelsche*, geheel niet gevallen, maar ter contrarie een afkeer daar van gehadt heeft? Soo dat hy 't sikh grootelycks heeft gebelg,

belgt, en d³ *Westind: Comp:* Commandeur sulcks doen verbieden; maar door manquement van Scheepen 't selve niet connende beletten, heeft dickwils 't Casteel d³ *El Mina* sodanigh benauwt, dat sy aldaar niet en dronck versch water conden becoomen; maar moesten 't selve van andere plaatsen, mits betalende de gewoonlycke brandewyns tol, laaten haalen.

Heeft niet, *naast Godt*, den Coninck van *Fetu*, tot op dato, de *Deensche* en *Engelsche* aan *Cabo Corso*, tegens d³ *Westind: Comp:* haar menigvuldige machinationen en practiquen, welck sy dickwils met het in brandt steecken der logie, en andere gevaarlycke exploiten, in't werck gestelt heeft, naar syn uytterste vermogen gemainteneert, en by haar wettige possessie, volgens de contracten geprotegeert?

Hadden de *Deensche* moeten wachten, tot dat der *Westind: Comp:* *Commandeur*, voor haar by den Coninck van *Fetu*, geintercedeert hadde; sy waaren al langh verlooren geweest.

Soude wel den Wolf voor 't Schaap intercedeeren? Ter contrarie; hadde *Valckenborgh*, *Deensche* en *Engelsche* 'samen op een dag capot connen maacken, hy hadde geen twee daar toe genoomen.

Synde hier van syne onbetamelycke actien, en dat hy groot geldt daar op gestelt heeft, meer als te veel openbaar.

Oock soo dat de Swarte heydenen een schrick daar van hebben.

Dewyl nu door deese feytelyckheeden, d³ *Westind: Comp:* haat *quaade Saacke*, de heele Weereldt openbaar is; soo blyckt daar-en-reegen, d³ *Deensche Comp: rechtveerdige Saacke*, soo veel te klaarder, Sulcks dat een apparentie (gelyck d³ *Westid: Comp:* tot haar verdedingh seer ongerymt aantreect) hier niet eens en behoeft in consideratie getrocken te werden.

Uwe Coninckl: Mayest: Casteel en Forten, besit d³ *Westind: Comp:* met onrecht en geweld, dewyl sy d' selve, gelyck overvloedigh beweesen is, *Uwe Mayest:* soo bedriegelyck ontvreemt heeft.

Met wat recht can haar dan d' wettige possessie toecomen?

En noch te minder, dewyl *Uwe Coninckl: Mayest:* gedeputeerden in den Haag, dickwils hebben gepresenteert, d' Original-contracten, welck in *Uwe Mayest:* en in derselven *Comp:* naam, met verschey-

de Coningen in Guinea opgericht syn geworden, waar uyt haar wettige possessie Sonnen klaar blyckt, te produceeren.

Maar tot foodanige productie, heeft *Uwe Coninckl: Mayest:* niet tegenstaande veel bemoeyingen, (door 't contramineeren van de *West-Ind: Comp:*) noyt connen geraacken.

Voor de rest, soo behoort 't wytloopigh geklady, van *Hendrick Carlofen* syn adhaerenten (waarmede d' *Westind: Comp:* haar Remonstrantie doorspeekt heeft, ende de ongerechtigheyt van haar violente actien, meent te supprimeeren) niet ter saacken, en dien volgende niet waardigh om te beantwoorden.

Dewyl hier niet de vraagh is, wat *Hendrick Carlof*, eer en te voo- ren hy in *Coninckl: Deensche* dienst, eedt, en pligt getreden, voor een Man geweest is: Oft hy d' *Westind: Comp:* voor een jongen, of voor een Generaal gedient, hoe hy sich daar by gecomporteert, van haar af, en in *Sweedtsche* dienst sich begeven heeft: En op wat manier hy naderhandt in *Coninckl: Deensche* employ geraackt is, ofte met wat lieden in *Amsterdam*, hy correspondentie gehadt heeft; Item hoe hy in Anno 1657. met *Coninckl: Deensche Commissie*, om derselver vyanden afbreuck te doen, tot 't exployt naar Guinea sich begeven heeft.

Meriterende dit alles niet, den tyt en 't papier daarover te verquisten.

'T is genoeg, dat d' *Westind: Comp:* selfs bekennen moet, dat gemelde Carlof in de naam der *Sweedtsche Mayesteyt*, en desselcks *Affri- caansche Comp:* Anno 1650. op d' Goudt-Custe van Guinea, aan *Cabo Corso*, *Innemabo*, *Taequerary* en *Acray* d' possessie genoomen, en *Casteel*, *Fortressen* en *Logie* gebouwt heeft, met consent van de Coningen; invoegen d' *Westind: Comp:* in't Coninckryck *Fetu*, selfs twee broeders allegert, die hem daartoe geholpen hebben; Waar van d' een *Hennequa* d' Coninck van *Fetu* selfs, ende d' ander, *Joan Claasen* alias *Acroiffan Day*, de derde in de regeringhe geweest is.

Vorder moet sy bekennen, dat sy sulcks niet connende verhin- deren, d' *Fortressen* en *Logie*, soo langh d' selve van d' *Sweedtsche* syn gepossideert geweest, beneffens haaren vryen handel, heeft moeten onge- turbeert laaten.

En selfs, gelyck hier vooren gedacht, hebben niet alleen de bedienende, maar oock de Commandeurs, een den ander d' visite gegeven, wel bejagent, 'en goede vriendschap gehouden.

Oock en heeft d' *Westind. Comp.*: d' Sweedsche Scheepen, in soo langen tyt, aan dese vier genoemde plaatsē, noch op d' geheele *Greyn-Tandt- en Slaven-Custe*, in't minste niet derven molesteeren, noch de aan- en afvaart weeren, schoon dat sy veel scheepen tegens een aldaar hadde.

De *Westind. Comp.*: loochent meede niet, dat *Hendrick Carlof*, in *Uwe Coninckl. Mayest.*: diens, eedt, en pligt geweest is :

Ende dat van hem in Anno 1658, onder derselven naam en patent, 't Casteel aan *Cabo Corso*, d' Fortressen aan *Annemabo en Tacquerary*, beneffens d' Logie aan *Orfouw* gewapender handt, geconquesteert en vermeertert syn.

Waar uyt wederom volgt, dat *Uwe Coninckl. Mayest.*: daar door d' selve possessie, die de Sweeden voor deesen gehadt, *pleno jure* aan sich gebracht hebben.

En heeft *Hendrick Carlof*, volgens syn schuldige pligt, 't selve *jus*, in d' Capitulatie, aan *Uwe Mayest.*: *absolute* gecedeert, en overgedragen.

Soo dat het een opgeraapt verciersel is, dat *Carlof* van een Amsterdammer coopman soude geperstuadeert syn, om syn gegeven woort te breecken, gelyck of hy (*Carlof*) niet verstants genoeg hadde, syn capitulatie gedachtig te syn, volgens welke hy obligaat was de Forten te cedeeren.

En wordt dit poinct alleen aangetrocken, om dat de *Westind. Comp.*: Schryvende, dat een Coopman, *Carlof* geperstuadeert heeft syn woort te breecken, selfs toestemt, dat daar te vooren geen contracten syn geweest, en dienvolgende deselve oock niet valideeren connen.

Het geen d' *Westind. Comp.*: vorders tot het voltrecken van d' Remonstrantie (dewyl 't haar aan goede materie ontbreekt) in een lange verdeckte Schotel opdraagt, te weeten, wat met *Hendrick Carlof*, en eenige tot Amsterdam wonende persoonen, in wyn en bier-huyfen als anders, gepasseert is ; sulcks is naar merite, onder d' Hollandfche

Schuyt praatjens , en blaauwe boeckjens te refereren ; connende de *Deensche Comp:* dewyl 't haar niet aangaat , in't minste oock niet prajudicieren : Heeft of soeckt d' *Westind: Comp:* op die in d' Remonstrantie genoemde luyden eenige prætensie , soo syn d'selve onder haar Overicheyt , voor wien sy ten antwoord staan moeten , buyten twyffel genoeg te vinden.

Maar dat *Johan de Swaan* , neffens eenighe andere tot Amsterdam , van *Uwe Coninckl: Mayest:* t *Octroy* op Guinea , soude geobtieneert , ende d' *Deensche Comp:* (gelyck d' *Westind: Comp:* valschelyck voorgeeft) gestabilieert en in trein gebracht hebben ; is niet als een calumnie , waarmede sy haar fenynige affecten , genoeg openbaar maackt , want sy 't selve niet met d' minste documenten can waar maacken , alwaar 't oock dat sy de tincture van 't alderfynste Guineesche Goudt in haar inckt quam te gieten ; ofte *ad exemplum Samuel Smidts* en conforten , door d' bespraackzaamheyt van haar 5000. en 4000. sc: ducaten , valsche getuygen hier toe te becoopen.

Alhoewel nu sulcke valsche beschuldigingen , geen antwoord meriteren , en *Uwe Coninckl: Mayest:* weet , hoedanigh sy haar *Octroy* aan haar Onderdaanen , en vrye luyden gegeven heeft :

Soo moet echter d' *Westind: Comp.* en alle gerechticheyt beminde menschen , d' waarheyt's fundamenten , openbaar voorgesteld , en als met d' vinger gethoont worden.

Het is openbaar en bekent , naar dat *Uwe Coninckl: Mayest:* in d' maant Marty 1659. met *Hendrick Carlos* , wegens 't gedaan exploit in Guinea , heeft laten liquideeren , dat hy (*Carlos*) uyt kragt derselve Capitulatie , *Uwe Mayest:* d' veroverde Forten in Guinea heeft getransporteert.

Waar op *Uwe Coninckl: Mayest:* uyt *Coninckl: Macht* , en vaderlycke voorforge tot haar getrouwe Onderdanen , als mede tot bysonder welvaaren van haar Stadt en Vestinghe *Gluckstadt* , een vrye *Affricaansche Comp:* gestabilieert , en uyt haar *Coninckrycken* , *Vorkendommen* en Landen , op d' vrye Custe van Guinea , en haar wettigh toebehorende plaatsen , d' vaart en commercie , door haar *Coninckl: Octroy* geprivilegeert , noch cortelyck gerenoveert , ende in 't een en 't ander

verbetert heeft; daar by oock 't opgestelde reglement, neffens die daar in genoemde Directeurs, en andere gedeputeerden, aldergenadigst confirmerende.

Gelyck dan oock de naamen, ende het werckelyck fournissement der gelderen, van alle interessenten, sonder d' minste *subornatie*, 'twelck van soo veel eerlycke Luyden niet en is te præsumeren, openbaar en waarachtigh is: Soo dat d' *Westind: Comp:* schoon sy den Cerberum met al syn aanhangh uyt d' hel te voorschyn bracht, en te hulp nam, nochtans niet machtigh genoeg sal syn, deese evidente acten te vernietigen, noch d' *Coninckl: geöctroyeerde Comp:* met al haar valsche beschuldigingen, en injurieuse verwytingen, om-verre te stooten; veel min, soo veel vornaame eerlycke Luyden, in *homines personatos & larvatos*, die sich in plaats van andere opstellen laten, te transformeeren.

De *Deensche Comp:* heeft *Johan de Swaan* tot *Amsterdam*, wel als haar Factoor geïmploieert, om eenige Scheepen en goederen, voor haar in te coopen, en op *Gluckstadt* te senden, oock wel eenige goederen van hier aan hem gefonden, om aldaar te vercoopen, mits hem altyt syn provisie betalende; en soo veel te vrymoediger, dewyl hy van *Uwe Coninckl: Mayest:* aldergenadigst daar toe geauthoriseert is.

Maar of gemelde de Swaan, sich hier toe can laten employeeren, ofte niet; dat sal hy selfs wel verdedigen.

Uyt 't Octroy dat d' *Ho: Mo: Heeren Staaten Generaal*, aan de *Westind: Comp:* verleent hebben, can echter de *Deensche Comp:* niet begrypen, dat *Uwe Coninckl: Mayest:* en desselfs onderdanen ongeoorlooft sy, een Factoor in *Amsterdam* te mogen hebben, en door hem, Scheepen en goederen in te mogen coopen.

Die Luyden soo d' *Westind: Comp:* in d' Remonstrantie puer tot een schimp genoemt heeft, gaan de *Deensche Comp:* niet aan; en heeft sy noch veel minder met *Hendrick Carlof* uytstaan.

Geset, hoewel niet toegestaan, dat jemandt uyt de ondersaaten der *Vereenigde Nederlanden*, door de tweede of derde handt, onder de *Coninckl: Deensche* -, of d' *Engelsche Royale*, of d' *France Oost- en West-Ind: Comp:* sorteerde, soude daarom d' onrechtvaerdige *Westind: Comp:*

Comp. sodanige *Coninckl: Comp.*, door opgeraapte prætexten, en onbehoorlycke middelen, molesteeren en beschadigen mogen?

De *Ho: Mo: Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden*, synde der *Westind: Comp.* hooge Overicheyt, sullen haar noyt sodanige autoriteyt gegeven hebben, waar door andere connen gepræjudeceert, en van haar recht gepriveert worden.

Boven dien sullen, noch en connen sy geen Wetten stellen, verder als haar *Jurisdictione* streckt; en syn die geene soo daar buyten syn, deselve in't minste niet onderworpen.

Het *Octroy* streckt oock niet wyder, als op Hollandtsche ingeseten en onderdanen, de selve daar tegens handelende, syn schuldigh aan haar overicheyt, reeden en antwoord te geeven.

De Weereldt is genoeg bekendt, dat (ander *Coninckl: Comp.* alhier voorby gaande) in d' Hollandtsche *Oost- en Westind: Comp.* alle vreemde Natien, door geheel Europa, sorteren en participeeren, en dat de actien dagelycks naar d' conjuncture der tyden, sonder onderscheyt van in- of uyt-landtsche, aan die, soo't meeste gelt geeft, openbaar vercocht werden: Wordende bysondere actien handelinghe, daar meede gedreeven.

En weet d' *Westind: Comp.* seer wel, dat in haar hebbende *Octroy*, in't negende, en vierentwintigste articul, en in haar reglement in't negende articul, d' vreemde en uytlandtsche, selfs d' onvrye personen, die in d' gedachte articulen genoemt, en daar door niemandt als de vyanden, of die in des vyandts landt syn woonende, connen verstaan worden, meer vryheyt als d' inlandtsche selfs, gedefereert syn, invoegen sy de vryheyt van d' tol, soo wel als d' ingeseten der *Vereenigde Nederlanden* effectivelyck genieten; gelyck in d' geallegerde articulen, wylpigh te sien is.

Hoe comt dan d' *Westind: Comp.* noch soo stout, dat sy derft reeden en antwoord eyschen, van den toestandt der *Deensche Affricaansche Comp.*, en dat soo naauwkeurigh, dat sy oock specialiter d' naamen van de interessenten, haar *extractie*, *afcomst*, *geboorte*, *wooninge*, *Ryckdom en vermoogen*, van waar jeder een syn gelt, dat hy in dese *Compagnie* herideert, genomen, of hy sulcks uyt syn Cas, of op renten, bede-

bodemary, of wissel gefourneert, en geprovideert heeft, accurat weeten, ende daar van bericht syn wil.

Om dit te begeeren, behoort *d³ Westind: Comp:* haar een weynigh beeter te beraden, en sijn selfs examinerende, de vinger in d' aarde te stecken, soo sullen sy seer haast gewaar worden, hoe slegte neering in dit cas oock by haar is, dewyl sy selfs op bodemary reeden, en een groote premi betaalen moet.

Seer qualyck staande, dat men door het sien van de splinter in eens anderen ooggh, sijn van d' balek in syn eygen ooggh niet ontlasten can.

Sy heeft nimmermeer vernoomen, dat *d³ Ho: Mo: Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden*, oyt is voorgeschreeven, wat voor participanten, sy in haar *Oost- en Westind: Comp:* aanneemen en oetroyeeren sullen.

En alsoo voortgaande, wordt de *Resident* in s' *Gravenhaage* de *Hr. Petrus Charisius*, mede van d' *Westind: Comp:* overgehaalt; hebbende doch niet anders als op *Uwe Coninckl: Mayest:* bevel, aan d' *Ho: Mo: Heeren Staaten Generaal*, satisfactie, en redrefs van deese saacke verfocht: En in alle syn memorien, de rechtvaerdigheyt der saacke, insonderheyt in die, soo syn E: op den 29. February deses Jaars heeft overgegeven, tot een fundament stellende, niet anders als de puere waarheyt van d' *Westind: Comp.* en haare seyten geschreeven.

Tot een besluyt, wil d' *Westind: Comp:* haar heerlycke elucidatie, die niet anders als op ongerechtigheyt, en valsche beschuldige gefundeert is, hiermede in de Remonstrantie versegelen.

Schryvende, dat d' verantwoordinghe van d' *Deensebe Comp:* aan *Uwe Coninckl: Mayest:*, tegens d' *Westind: Comp:* haar onrechtvaerdige *Doleantie* van den 31. January *stilo nova* deeses Jaars, gedaan: den 19. ouden en 29. nieuwen styl, sonder d' naam van d' maant, en sonder onderteykeningh is geweest; daar doch d' selve *Deductie expressie* den 29. January *stilo veteri* 1664. gedateert, met behoorlycke submissie onderteekent, en *Uwe Coninckl: Mayest:* van hier uyt *Gluckstadt*, alderonderdanigst toegesonden is, gelyck den datum uyt d' copy, aan de *Hr. Resident Charisius*, naar den *Haagh* gesonden, Sonnen klaar blyckt.

'T is d' *Westind: Comp:* oock niet vergeeten, dewyl haar van de

Ho: Mo: Heeren Staaten Generaal, de copy, waar uyt sy haar actie meest geintendeert heeft, voort naar de insinuatie is toegesonden.

Echter ontfiet sy sijn niet, soo een openbaar gedrukt en geschreeven schrift, te carpeeren, en den datum gheele thien dagen te anticipceeren; stellende voor den 29. January *ouden*; den 19. *ouden* en 29. *nieuwen styl*, ten aansien dat sy haar *Doleantie*, waar op der *Deensche Comp: antwoord* is gemaackt, op den $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{4}$. January eerst overgegeven heeft.

Of nu, op haar ongefondeerde *Doleantie*, den 29. January *ouden styl*, van hier, aan *Uwe Coninckl: Mayest:* niet heeft connen geantwoort, 'ende d' copy op den $\frac{2}{15}$. February in den Haagh overgegeven werden: steltmen aan alle ongepassioneerde menschen het oordeel.

Alsoo van een boosheyt tot d' ander vervallende, soeckt sy noch haar violente actien, met bysondere ordonantien en statuten van haar overicheyt te bedecken; 't welck haar oock niet helpen sal.

De *Ho: Mo: Heeren Staaten Generaal*, weeten wel dat haare Wetten, niet verder als over d' ingeseeten van haare Provicien en strecken: En dat d' *Deensche Comp:* daar aan in't minste niet verbonden is.

Maar om weder op d' *Westind: Comp:* haar onbehoorlycke actien te coomen:

Wat recht heeft sy, de *Deensche Affricaansche Comp:* te disputeeren, dat d' selve geen Scheepen en goederen, in Hollandt mach laten coopen, om tot *Coninckl:* en haar eygen dienst te employeeren, daar doch een ieder, die geen openbaare vyandt is, mits betalende des Landts gerechtigheyt, vry staat te negotieeren?

Maar tot meerder verelaaringe van 't geroofde Schip, den *Courier van Venetien*, moet men d' *Westind: Comp:* (die siende blindt is) de Waarheyt een weynigh naackter voorleggen, op dat d' gantsche Weereldt sien can, dat sy in haar Remonstrantie, oock weegens dit point, veel te luyde geroepen heeft.

Het is waar, dat d' vrye *Deensche Affricaansche Comp:* voor haar Geldt, door d' Factoor *Johan de Swaan*, 't gemelde Schip, en eenige goederen, in *Amsterdam* heeft doen coopen, en naar *Gluckstadt*, aan d' *Directeurs* senden; synde soo wel den veertigsten penningh wegens 't schip, als d' tol van d' goederen, tot *Amsterdam* volcoomen betaalt,

waar van d' passepoorden of convoy cedels, welck expres op *Gluckstadt* luyden, in originali connen gedemonstreert werden.

En heeft gemelde de Swaan als een Factoor, hier van syn behoortlycke provisie genooten, verder kendet d' *Deensche Comp.* hem in't minste niet.

'T Schip met d' indelade Goederen, heeft een Engelschipper, met namen *Albert Thomson* van Amsterdam alhier in *Gluckstadt* gebracht, en aan d' Directeurs overgelevert, die 't selve ontfangen, 't volck haare huer betaalt, en afgedanckt hebben.

Naar omtrent twee maanden verblyft alhier in *Gluckstadt*, is dito Schip van de *Deensche Comp.*, en niet van Amsterdammers, tot een vojagie naar *Guinea* geequieert, geprovideert, met cargasoen beladen, met volck bemandt, en onder *Coninckl. Deensche Vlagge* en *Zee-passen*, voor haar eygen reeckeninghe, van hier, naar *Uwe Coninckl. Mayest.* plaatsfen geexpedieert, blyvende niemant anders van 't eerste volck daar op, als den Schipper, Stierman, constabel, en een jongen; en syn den Schipper, naar onderteekeninghe der cognossementen, door de Directeurs, de brieven aan d³ *Deenschen Commandant Joost Cramer*, waar by oock een *Coninckl. Schryvens* was, en een richtige *Factura* der cargasoenen, beneffens syn instructie verhandtreckyct.

Waar op het dan in foodanige manier, van *Gluckstadt*, en niet van *Amsterdam*, gelyck d' *Westind. Comp.* dese *nugas* voorstelt, onderseyt en in Zee gegaan is :

Ende omtrent *Cabo de Palm*, welck noch meer als hondert mylen van 't Casteel d³ *El Mina* is, gearriveert synde, en syn cours al vorder naar *Fredericks-borgh* en *Cabo Corso* willende stellen, syn twee *West-Ind. Comp.* Scheepen, 't Post-paardt en den Eendraght gecoomen, die het selve, on-aangesien d' *Coninckl. Zee-passen*, als Zee-roovers wegh genoomen, en naar d' *El Mina* gebracht hebben, alwaar *Jasper van Heussen*. 't volck van haar goederen berooft, en in de gevanckenis, de voornaamste, thien wecken langh swaar getormenteert, Het schip en goet tegens alle rechten geconfisqueert, en d³ *Coninckl.* als andere documenten, onder sigh geslagen heeft.

De *Deensche Commandant op Fredericks-borgh*, heeft in d' naam van *Uwe Coninckl: Mayest:* tot drie verscheyde reysen, aan van Heuften gefonden, de restitutie van volcken goederen geeyst, oock daar teegens behoorlyck geprotesteert, echter niets connen obtineeren, ja het volck niet moogen te sien ofte te spreekken crygen.

De gevangenen, heeft *Jasper van Heussen*, door dreygementen geperstuadeert, dat sy souden sweeren, dat sodanige Hollandische reeders in 't Schip waaren, als hy haar uyt syn herffenen voorschreef, 't selve niet willende helpen, meende haar met belofte van Vryheyt daar toe te beweegen, en soo sy het niet en deden, datmen haar in swaarder banden leggen, en d' Egiptische tichel-steenen verbubbelen soude.

Gelyck oock de postmeester van Hamborg syn soon, *Dirck Gerbrandes*, voor assistent uytgevaren synde, om dat hy niet valsch heeft willen sweeren, onder sodanigh een jock seer ellendigh geleeden heeft, en cyndelyck naar *Westindien*, om aldaar te sterven ende te verdueren, gefonden is: Connende sulcks met, soo wel voor d' Heeren Burgermeesteren der Stadt Amsterdam, als hier voor de Overicheyt, be-ceedigde attestatie, beweesen worden :

Met dese circumstantie; indien *Jasper van Heussen*, eenige andere bewysen, van haar quam te produceeren, dat die valsch, en van hem selfs gepractiseert waaren.

Schandelyck staat het d³ *Westind: Comp:* dat sy dit factum noch bemantelen, en *aperta fraudi speciem juris* imponeeren wil; voorgevende dat 't schip met syn ladingh, door sententie geconfisqueert is, welcke sententie d³ *Deensche Commandant in Guinea*, mede geweygert is.

Dit echter, haar te gevalle, gelooft wordende, soo is doch deselve niet anders, als van louter nulliteyten te samen gelapt, en moet by haar een nieuwe *Jurisprudentie*, ontstaan syn, waar door d' een d' ander, 't syne eerst afneemen, en daar naar, *contra non citatum nec: auditum*, een sententie van confiscatie in *propria causa*, uytspreekken can.

En schoon sy meent d' Sententie, met deese dry slegte poincten wel bewaart te sullen syn, sal echter niet volgen 't geen sy wil,
want

want d'selve soo swack syn , dat sy van d' minste wint connen omge-
waeyt worden.

Het *eerste* sal weesen , dat Schip en goet in Amsterdam ge-
cocht is.

Het *tweede* , dat Johan de Swaan en Hendrick Carlof , reeders
daar in syn.

Ende 't *derde* , om dat de *Coninckl: Zee-passen* , niet alleen op
Cabo Corso , maar oock op *Annemabo en Tacquerary* (welck plaat-
sen syn , die d³ *Westind: Comp:* voor sich vindiceeren wil) luyden.

Synde deese uytfinnicheeden , van gelycke fatsoen als d' Sen-
tentie.

Invoegen 't *eerste* point van selfs terstont weghvalt ; dewyl 't
Schip in Hollandt wel gecocht , maar voort van daar , naar Gluckstadt
gebracht is.

Het *tweede* heeft hiermede syn expeditie , dat niet *Johan de Swaan* ,
noch *Hendrick Carlof* en andere , maar de *Coninckl: Directeurs* , en de
Deensche Affricaansche Comp: interessenten , legitime reeders syn : Heb-
bende oock daar op , in *Uive Mayest:* eedt en pligt , vry volck aangenomen ,
en hier ter steede maant-gelt op d' handt gegeven .

Alsoo dat dit Schip met syn geheele ladingh , eenig en alleen , de
Deensche Affricaansche Comp: eygen geweest is , en geen mensch ter
weereldt daar op , d' minste prætenzie gehad heeft .

Connende 't selve , gelyck voor deesen aan de *Hollandesche Resi-
dent* , d³ *Hr. Jacob le Maire* geschiet is , t' allen tyden met eedelycke
bewyfen , aan alle gerechticheyt-beminnende Rechters , gedemonstre-
ert werden .

Genoomen (gelyck niet geschiet is) dit Schip was van *Amster-
dam* recht per *Guinea* , naar *Fredericks-borgh* en *Cabo Corso* gefeylt :
Wat soude het wel voor een groot crimen geweest syn ? En wat soude
d³ *Westind: Comp:* met recht , daar op connen prætendeeren ?

Want 't en is niet naar haar , maar naar d³ *Deensche Comp:* plaat-
sen gedestineert geweest , waarheen het met recht heeft moogen
seylen .

En of wel d³ *Westind. Comp.* in d' Remonstrantie, verscheyde personen, die sy geerne tot participanten maacken wil, naamkundigh gemaackt heeft, (en alle mogelycke debvoiren aanwendt, d' selve eenige Schaade toe te voegen) soo sal sy echter sulcks, met oprechte documenten, in eeuwigheyt niet connen doceeren.

Genomen, dat jemandt van d' genoemde personen, onder een of ander vry participant der *Deensche Comp.* forteerde, (gelyck in waarheyt niet en is) daarom soude haar niet vry staan, de *Coninckl. Comp.* te reformeeren, vlaggen en Zee-passen te despecteeren, haar vaart en handel te turbeeren, d' Scheepen en goederen op vrye Zee, met sodanigh een violentie te ontweldigen.

Het derde point betreffende, verdwynt hiermeede, dat d' *Coninckl. Zee-passen*, waarmede 't Schip voorsien was, oprecht, en soo gestelt waaren, dat d³ *Westind. Comp.* aan desselvs volcomen autoriteyt niet eens en behoeft te twyffelen.

En of schoon in alle *Zee-passen*, die dry genoemde plaatsen, klaar genomineert stonden, 't soude geen onrecht syn; dewyl deselve, gelyck hier voor beweesen is, niet d³ *Westind. Comp.* oft sy die tegenwoordigh *de facto* besitt, maar *Uwe Coninckl. Mayest.* wettigh toebehooren.

En heeft sy uyt d³ *Deensche Directeurs* instructie, Cognossementen en brieven, die sy uyt dit geroofde Schip becoomen heeft, klaar genoeg vernoomen, dat daar geen ander ordre was, als naar *Fredericksborgh* aan d³ *Deensche Commandant*, d' ladinghe te brengen, en desselvs Ordre vorder te volgen.

Nochtans soo heeft van Heussen een onbehoorlycke Sententie daar'over laten gaan, wordende van d³ *Westind. Comp.* soo hoogh gecanoniseert, dat sy deselve in d' Remonstrantie, 't Hof- en Admiraltyts gericht in Hollandt, gelyck stellen derst.

Hier over aan *Uwe Coninckl. Mayest.* de *Deensche Comp.* onderdanig geclaaght hebbende, heeft *Uwe Mayest.* belieft, een brief aan d³ *Ho. Mo. Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden* te schryven, en restitutie van Schip en goederen, mitsgaders reparatie

van Schaden, of by weygeringhe, arrest op der *Westind: Comp.* Goudt en Oliphants-tanden, door desselfs Resident in den Haage, d' Heer Petrus Charisius ernstlyck te versoeken.

Maar in plaats van antwoorde, geeft d' *Westind: Comp.* in de Remonstrantie, hoewel sonder fundament voor, dat de *Heeren Staaten van Hollandt en West-vrieslandt*, op den 23. en 24. Marty 1662. hetneemen, en d' confiscatie van Schip en goederen, geapprobeert hebben.

En of soodanige Approbatie conde geproduceert werden, soo was doch de selve volgens alle Rechten, even soo min, als het *factum* te verantwoorden.

Naardemaal de *Deensche Comp.* sigh noyt voor de *Ho: Mo: Heeren Staaten Generaal*, ofte voor de *ED: Groot Mogende Heeren Staaten van Hollandt en West-Vrieslandt*, in proces ingelaaten, haare vierchaar gekendt, veel min haar oordeel onderworpen heeft.

De *Westind: Comp.* (dewyl sy van haar Overicheyt niet en is gedwongen satisfactie te doen) sigh by deese roovery seer wel bevindende ; Slaat haare *Wolfs-claauwen* wyder op vrye Zee, in een ander *Deensch* Schip, *2e Wapen van Gluckstadt*, en brengt het, onaangefien 't selve hier tot *Gluckstadt*, gecocht, geequieert, en met Coninckl: Vlaggen en Zee-passen, naar d' vrye rivier van *SiraLeona*, en van daar naar *Fredericks-borgh*, met syn importante ladingh voort geseylt is, meede naar d³ *El Mina* ; alwaar sy, sonder eenige Schyn van Recht, *Schip en goet, aeten, brieven, en Coninckl: Zee-passen*, onder sigh geslagen, het volck geincarcereert, haare goederen ontnoomen, en tot dienst gedwongen heeft : Hebbende onder anderen den Commies syn Stof, waar van hy sigh meende te kleeden, d' eer gehadt, al was 't geen *Babilonische Mantel*, dat het van Heussen aan syn lyf gedragen heeft ; om syn goede natuer, daarmede te kennen te geeven, als die het minste van vreemde goederen, soo hy maar attrapperen cost, niet en versmaade, maar ter contrarie, sigh daar meede vergenoegde ; den Commies heeft hy, op dat d' selve geen kleederen meer van doen mochte hebben, naar *Annebo*, om aldaar te sterven, gerelegeert ; uyt welcke Slaveny, hy niet conde verlost werden, als naar de doot van *Jasper van Heussen*, gelyck dit alles klaar te bewysen is.

Maar dat d³ *Westind: Comp.* van d' groote ryck-gelaaden Canoo, die van Christianus-borgh met een Deensche constabel, naar Fredericks-borg vaarende, door haar bediende gerooft, en aan *Mouree* of 't Fort *Nassouw* opgebracht is, in d' Remonstrantie niets weeten wil, is niet vreemd; want 't en dient in haar craam niet, daarom hiet het oock by haar: *Si fecisti nega.*

De *Deensche Comp.* can sulcks echter, niet alleen met beswooren documenten; maar met *van Heussen* syn eygen, aan d³ *Deensche Com. mandant*, op desselfs reclamatie, geschreeven antwoord, en heerlycke resolutie: dat namentlyck, hy d' selve niet alleen, niet restitueeren, maar al wat hy van d³ *Deensche* becoomen conde, alsoo wegh neemen wilde, becrachtigen, en bewysen.

Oock is het valsche voorgeven wegens *Congo*, hier voor op syn plaats genoeg wederlegt; en daarentegen d' *Westind: Comp.* haar gepleegde violentie, roof en schaade, 't despect aan de Conickl: Vlagge, als andersins gedaan, wytloopigh verelaart.

Voorwaar een slegte excuse van d³ *Westind: Comp.*, dat haare dienaars, ' daar niet handt-dadigh aan souden syn geweest; 't contrarie blyckt klaar genoeg.

En singht sy dit poinct aangaande, 't oude liedt; Willende *Congo* uyt het Coninckryck *Sabow*, op *Fredericks-borgh* in het Coninckryck *Fetu*, wederom versetten.

Omkandelyck is hier voor verhaalt, in wat maniere d³ *Ho: Mo: Heeren Staaten Generaal*, aan *Fasper van Heussen* gebooden hebben, om met d³ *Deensche Africaansche Comp.* in goede correspondentie en vrientfchap te leeven: Werdende daarmede, als een onwederpreeckelyck bewys, haar ingebeelde hoogheyt, en dat haar d' *Commercie* alleen soude toecomen, t' eenemaal vernieticht.

En hoewel d³ *Westind: Comp.*, volgens haar schuldige plicht, hier op behoort te reflecteeren, soo is sy ter contrarie, in haar quaat doen voortgevaaren, en heeft boven de twee geroofde Scheepen, noch andere als *St. Martin* en d³ *Liefde* Anno 1659. *Fredericus* Anno 1660. *St. Martin* en d³ *Fortuna* Anno 1661, tot dry verscheyde reysen, op de *Coninckl: reede* voor *Cabo Corfu* en *Fredericks-borgh*, vyantlyck met sterck cannoneeren verjaaght, en d' reede belegert; waar door d' *Deensche Comp.*, gelyck verhaalt, groote schaade toegebracht is. Daar

Daar en booven heeft van Heussen en syne Successeurs 'getrâcht', de Naturellen, door ongeoorloofde middelen, tot het retracteeren der gemaakte contracten te induceeren.

Alsmeede door syn (van Heussens) eygen geschreeven brieven gesocht (dato 29. November 1660. aan 't volck van 't Schip Fredericus, en dato 30. Julij 1661. aan die op het Schip St. Martin) soo wel de Capiteyns, als 't gemeen volck, door belofte, tot afval van d'*Deensche Comp:* te bewegen, gelyk met d'originalen can beweesen worden.

Oock hoe d'*Westind: Comp:*, d'*Deensche Comp:* Scheepen, *Fredericus* en *Christianus*, op d'reede van *Orsouw*, *Arda* en 't Portugeesche Eylandt *St. Thome* vervolght heeft: En al heeft daar sy weynigh eer behaalt, so moet d' Remonstrantie echter daarmede verciert syn.

Maar hoe vyandtlyck sy de Coninckl: Forten aan *Fredericks-borgh* en *Cabo Corso*, eenige Jaaren herwaarts, te waater geblocqueert, door gedurigh cannoneeren en eenige vergeefsche ataquen, veel menschen om 't leeven brengende, d' aanvaart, Negotie en visschery, verhindert heeft.

En met wat groote violentie, sy in dit Jaar 1664, de Logie aan *Cabo Corso* geplundert, deuren en vensters ingeslagen, en een Deensche bediende genaamt *Caspar Schilde*, gevangen naar d'*El Mina* gebracht heeft:

Item hoe dat sy uyt 't *Casteel* aan *Cabo Corso*, en 't Schip den *Eendracht*, de gemelde *Logie* aan *Cabo Corso*, en principaal 't Fort *Fredericks-borgh*, op den 24, 26, 27, en 28. Marty en volgende daagen, sterck beschietende, 't selve meende te bestormen; maar door d'vigilantie en dapperheyt der *Deensche*, en d'*Naturellen*, niet sonder schimp en schaade weder moeste wycken.

Dit alles is in d' Remonstrantie geheel vergeeten.

En wert daar beneffens, niet eens aangeroert, dat sy sich by den Coninck van *Fetu* heeft moeten verobligeeren, de *Deensche* en d'*Engelsche* ongemolesteert te sullen laten.

'T *Casteel* aan *Cabo Corso*, comt niet d'*Westind: Comp:*, maar *Uwe Coninckl: Mayest:* proper en alleen toe:

Dewyl *Hendrick Cartof* 't selve niet heeft vercocht, noch vercoopen mogen.

Het ongeluck aan *Comany*, hebben haar bediende, op 't ambeelt van haar eygen boosheyt gesmeedt :

Djeshalven sy onbevoegt is, sodanighe violentie te pleegen, 't *Coninckl: Oëtroj* valschelyck te calumnieeren, scheepen en goederen te rooven, vaart en commercie te turbeeren : En als sy met haar wreede executeurs, alle boosheyt gepleegt heeft, soo wil sy noch in haar Remonstrantie, voor syne broeders, jaa als kerkmeesters, aangesien en gehouden weesen. *Maar diese kende en cooptse niet.*

Oock staat onder anderen te noteren, de gehoorzaamheyt, en 't uytsteekende respect, welck *Jasper van Heussen*, aan syn hooge Overicheyt beweesen heeft ; mits de Deensche openbaar onder de oogen seggende, dat hy wel in d' een handt order en bevel van d' *Ho: Mo: Heeren Staaten Generaal*, om met d' Deensche, Vreede en Vriendtschap te onderhouden : Maar in d' ander handt een contra-mandaat, van de *Westind: Comp.* hadde, om de selve, soo veel in syn vermoogen was, te vervolgen ; daar by verseeckerende, dat sy alles souden verantwoorden, en hem schadeloos houden.

En is dit even die selve desobedientie, waarmede sy in de Remonstrantie, d' *Deensche Comp.* valschelyck soeckt te bekladden.

Want al cost sy dit klaar bevel, van d' *Ho: Mo: Heeren Staaten Generaal*, onder eenigh prætext, met alle winden drayen, soo can sy echter 't *Coninckl: Oëtroj* niet supprimeeren, en d' *Deensche Comp.* de vrye vaart en handelinghe, op haar eygen plaatsen, onder *Coninckl: Vlaggen* en Zee-passen weeren ; noch d' *Deensche Comp.* interessenten, in *Hollanders*, even soo min als d' *Oost- en West-Ind: Comp.* interessenten, in *Deensche*, en een Natie in d' ander transformeeren.

De *Westind: Comp.* beclaagt sigh, hoewel seer onbehoorlyck, over de vyandelyck heyt der Deensche ; Want het was te wenschen, dat sy binnen d' palen van vriendtschap sigh gehouden, en haar volck niet anders gecommandeert hadde, als men van deeser sydegedaan heeft, gelyck de gegeve instructien noch sullen uytwyfen ; Soo soude d' *Deensche Comp.* onschuldigh in soo groote toegevoegde Schaade niet gebracht ; maar veel onheyl geschut, en d' commercie, geruust en vreedelyck voortgeset syn.

Wat oock ten laaften, van d' *Deenfche Commandant Joost Cramers* goede Vrienden, in *Amsterdam* soude ontdeekt fyn: hoe namentlyck d' *Westind: Comp:* hem aldaar depoffideeren wilde, en den *Fetufche Day Joan Claffen* focht te vergeeven, oock dat voor Schaade en geweld, geen reparatie te verwachten was, dewyl d' *Westind: Comp:* in præjudicie van ander onderdanen gemainteneert wordt, dieshalven hy op middelen bedacht soude fyn, om figh te connen revengceeren; gelyck defe vuylicheyt, in d' Remonstrantie wytlopgigh omgeroert wordt.

Dit alles acht d' *Deenfche Comp:* geheel onwaardigh, figh daarmede te bemoeeyen; in haar gemoet geruft fynde; dewyl 't haar in't minfte niet aangaaet, ofte bekendt is.

'T geen in d' logenachtige Remonstrantie van Calumnien en valfche befchuldigen als anders, noch mochten onaangeroert, doch niet waardigh te beantwoorden fyn, wylmen niet vorder debatteren, dewyl d' onwaarheyt daar van genoeg is blyckende; edoch als of men defelve ftil-fwygens voorby gegaan was, in't minfte niet toetftaan.

Het is genoeg, en contenteert men figh, door dit afgedrongen waarachtigh *Tegenberichte*, alleen *Uwe Coninckl: Mayest:* en alle onpartydige, recht-lievende menfchen, te doen sien en befpeuren, dat de onrechtvaerdige *Westind: Comp:*, wanneer men dit tegens haar *Remonstrantie* examineert, niet een *paragraphum*, foewel daar in, als in haar voorgaande *Doleantie*, becrachtight noch beweefen heeft:

En dat ter contrarie, alles wat hier in gefchreeven is, grondelyck met openbaare documenten, en eedelycke attestatie, beweefen wordt.

Soo dat d' *Geofroyeerde* aldergehoorsaamfte *affricaanfche Comp:*, in deefe alderonderdanigfte hoop en confidentie leeft, *Uwe Coninckl: Mayest:* fullen de faacke daar heen aldergenadigft sien te dirigeeren, dat fy in fulcker voegen niet langer d' overgroote onbillycheyt onderworpen magh fyn; noch alfoo, gelyck fy door d' ongerechtigheyt der *Westind: Comp:* vervalt, in fchaaden en ongeluck leggen blyft: Maar veel meer *Conincklyck* van de voor oogen fwevende onderganck geredt, krachtigh gemainteneert, en sodanigh gereftabilieert werden moge, dat fy eyndelyck alle behoorlycke Satisfactie in effect te genieten,
en

en voortaan d' vrye Navigatie en Commercie, sonder eenige turbatie en overlast, gerust- en vreedelyck, te gebruycken heeft:

Met soo dickwils gereitereerde alderonderdanigste offerte, dat volgens *Uwe Coninckl: Mayest:* aldergenadigste dispositie, desselvs aldergehoorsaamste *Geostroyeerde Affricaansche Compagnie*, t' allen tyden neutrale richters te onderwerpen, en alles behoorlyck te bewyfen, sich geensins ontrecken wil.

Uwe Coninckl: Mayesteyts,

alderonderdanigste en aldergehoorsaamste,

**Geostroyeerde Deensche
Affricaansche Guineesche
Compagnie.**

**Gluckstadt den 18. Octobris
Anno 1664.**